

BIBLIOTHE-
CA CARTUSIANA,
DE SCRIPTORIBVS
S. Cartusienſis Or-
dinis.

EATISSIMVS BRV- *Obijt in Cábria, Anno 1101. relatus in numerum SS. à Leone X.*
NO, sacri Cartulien-
ſis instituti primus
auctor & ARCHI-
TECTVS, natione

Germanus, patriá
Coloniensis, diuini numinis auspi-
cio suum auspicatus Ordinem, an-
no redēpti Orbis millesimo octo-
gesimo quarto, circa Diui IOAN-
NIS BAPTISTAE natalem. Migra-
uit verò ad Christum anno M. C. I.
relatus in numerum Sanctorum à
LEONE X. anno superioris seculi
quarto, vel quintodecimo. De cu-
ius scriptis suo agitur loco.

A DAMVS N. Cartusianus, Doctor *vixit circa annū Dom. M. CCC. XL. a In Notis ad martyrs vsnard. diē 17. Nouembis*
Theologus, quem a Ioannes Mola-
nus adserit vixisse circa annū Do-
mini quadragesimum supra millesimum
trecentefimum, ac vitam B. HVGONIS
Episcopi Lincolniensis, itidem Cartusia
ni con-

ni conscripisse; quam tamen nõ arbitror me conspexisse vnquam. Habemus quidem penes nos huius sanctissimi Præfultis vitam manuscriptam, pergamenaceam, quinque distinctâ libris, verum illorum authorem crediderim esse Archidiaconum quẽdam Ecclesiæ Lincolnientis: qui cum B. HUGONE circa annum Domini millesimum centesimum nonagesimum familiariter admodum conuersatus, illa quæ de eius eximijs virtutibus, rebusque præclare gestis oculis auribusque hauserat, ad posteros transmisit, nisi fortè ex Archidiacono factus sit Cartusianus, aut vice versa. Sic autem in Proœmio ait: *Quæ de Viro beatissimo HUGONE Lincolnienti Præsule vidi, audiui, & certius cognoui, ad subsidium memoria literis commendare statui.* De quo equidem authore ita alibi Sutorius nolter: b *Peculiaris, inquit, ac latius huius admirabilis viri (B. Hugonis) gesta omnia profesequi, nec instituti, nec animi quoque nostræ est. Præsertim cum ea ipsa veluminibus multis, maximè in eo quæd Archidiaconus Lincolnientis de sanctis mirandisque actibus ac miraculis eius confecit, contineantur.* Itaque aliunde indagandum erit, quis nam hic nostri instituti ADAMVS sit, à quo B. Hugonis vitam fuisse conscriptam memorat Molanus. Ceterum in c *Építome Gesnerianæ*

b Petr. Sutor lib. 2. vitæ Carusf. Tract. 3 cap. 5 pag. 521. in fine.

c Prodijsi Tiguri apud Christophorũ Frojconerũ, an. 1, 83. 1, fol.

Bibliothecæ, per Ioham Simlerum edita, sic lego: ADAMVS Cartusianus, Anglus, Theologia Doctor, scripsit vitam S. Hugonis Lincolnientis. Item de patientia tribulationũ, de sumptione S. Eucharistiæ. Dialogum inter rationem & animam, seu soliloquium de institutione anime lib. 1. qui tamen Adamo Cisterciensi à quibusdam adscribitur. Vixit anno 1340. Hæcibi.

ADRIANVS N. professus Montis S. Gertrudis in Hollandia, vir fuit diuinarum humanarumque literarum cognitione apprime instructus, ac SS. Theologiæ Doctor profundissimus. Cuius et si neque Trithemius, neque Possuinus mentionem vllam faciat (incertum namque quando vixerit) Bostius tamen cap. quartodecimo, nec non & Petrus Sutor libr. 2. vitæ Cartusianæ, capite 7. magna cum laude eius meminit. Sutoris quippè verba sunt hæc: *Adrianus sacra pagina Doctor præstantissimus, & humanis quoque literis nobiliter doctus, vitæ sanctimonia spectabilis, & zelo animarum admodum feruidus, animaduertens sapientiæ thesaurum nõ sibi pro se duntaxat, sed vt ceteris impertiretur, collatũ fuisse, diligenter curauit & verbo presentes instruere & absentibus posterisque prodesse.* Edidit namque insigne opus de vtriusque fortunæ remedijs, duobus distinctum libris. In

Adrianns Theologus, de cuius ætate non constat.

quorum primo discipulus suam iactans
 foelicitatem, gloriatur de prospero ro-
 rum mundanarum successu, magistro in-
 terim ad omnia respondente, ac validè
 comprobante, res omnes sublunares non
 solum fallaces esse quia dubiæ, verum et-
 iam insidiosas, quia dulces, &c. In secun-
 do verò libro discipulus per modum la-
 mentationis conqueritur de mundi ad-
 uersitatibus, & Magister super hoc pro-
 ponit tenuioris fortunæ hominibus salu-
 berrima salutis æternæ remedia, ne in de-
 sperationis incidant barathrum. Prodiit
 hoc opus Coloniz Agrippinæ, apud Ar-
 noldum ter Hoernen, An. Domini mil-
 lesimo quadringentesimo septuagesimo
 primo. Cæterum tam Dorlandus quàm
 Sutorius referunt Adrianum hunc etiam
 alia nonnulla ingenij sui monumenta ad
 posteros transmisisse; quorum tamen ni-
 hil ad manus peruenit meas, sicuti neque
 de auctoris ætate quidquam apud alios re-
 perire potui.

Obijt anno
 1466.

ÆGIDIUS AVRIFABER, Vicarius
 domus montis Sion, in Zelandia propè
 Zirizæam, vir tum doctus, tum deuotus,
 tumque etiam spiritualibus laboribus in-
 tentus, pecuniam more serui nequam su-
 dario inuoluere, atque inertem sese otio tra-
 dere (quod vitiorum omnium fomes est)
 noluit.

noluit. Itaque multiplicatum Domino ta-
 lentum referre, & suo cognomini respo-
 dere satagens, aurea fabricatus est opuscu-
 la. In quibus est opus singulariter deuo-
 tum de CARTVSIANA laude: in quo
 frequenter Deo gratias agendas, & nun-
 quam dissimulandam esse obligationem
 inculcat. Extant eius etiam *sermones de
 Tempore & Sanctis* per totius anni circu-
 lum. * *Opus* itidem *exemplorum*, vtile ac
 splendidum velut aurum. Tandem post
 multa ab eo fabrefacta, terras gustata
 morte relinquens, cœleste templum ex
 auro & gemmis, à Summo opifice fabri-
 catum, adiuit: anno nimirum sexto & se-
 xagesimo postmille quadringentos. Hæc
 ferè totidem verbis Sutor lib. 2. vitæ Car-
 tus. tract. 3. cap. 7. pag. 572. Louaniensis edi-
 tionis, Agit & de eodem Bostius, capit. vi-
 gesimo sexto de viris illustribus Ordinis
 Cartusienfis; adeo vt mirum sit, tam Tri-
 themium quàm Posseuinum nullam tanti
 viri suis in scriptis mentionem habuisse.

ÆGIDIUS GVTMAIER, profes-
 sus domus Buxiæ in Sueuia propè Mem-
 mingam, scripsit nuper carmine non in-
 leganti librum de moribus & vita veri
 Monachi, aduersus monasticæ vitæ ca-
 lumniatores. Cui adiecta sunt duo insu-
 per alia eiusdem auctoris sacra poemata:

Vinebat en-
 iamnum an-
 no Domini
 1508.

quorum alterum continet **PLANETVM** Beatiss. Virginis **MARIAE**, & votum ad eandem: alterum est, pro scælici obeunda morte. Potestq; hinc colligi quantum in arte poëtica valeat præfatus hic Pater, si animum pijs conscribendis versibus ferri cupiat impendere. Prodiere autem quæ superius commemorauimus, Augustæ Vindelicorum, apud Christophorum Mangum, anno 1607. dedicata nimirum istius eiusdem loci Antistiti.

Obijt Wesalia anno M. CCC. XLIX. Maij 17. **ALBERTVS ARNHEMIVS**, cognomento **KIVER**, fuit senior professor Cartusianæ **VVesalientis**, vir nimirum antiquæ virtutis & fidei, miræq; innocentia, non est ille de quo Dorlandus libro quinto Chron. cap. 13. Et si enim uterque eiusdem fuerit patriæ, tamen *Kinetium* hic **VVesalia** vixit, alter verò in patrio suo solo, Cartusianorum Prior extitit, nihilque (quod equidem sciam) literarum ad posteros transmisit: cum hic noster insignia collegerit sui æui exempla, illaque in vnum volumen congesserit, dissectum in septem distinctiones, & in Tomos duos diuisum, quod *Referendarium exemplorum* indigitaui. Cuius

1. *Prima* distinctio, de Venerabili Sacramento agens, **XCIII.** complectitur capita.

Secunda, De Sancta Cruce **XXXIX.** nouem habet capita.

Tertia, de B. Virg. **MARIA**, capita **XCI.** 3.

Quarta, de Natiuitate Domini, capita **LXXVII.** 4.

Quinta, de Virtutibus, capita **LXI.** 5.

Sexta, de Virijs, capita **CXLVII.** 6.

Septima, de Defunctis, capita **LXIII.** 7.

Solet hic liber M.S. adseruari apud Cruciferos Ruræmundenses: Obijt verò auctor anno Domini 1449. ætatis 80. professionis 60.

ALPHABETARIVM diuini amoris, vide **IOANNES EGEN.**

AMBROSIVS ALENTSENIUS scripsit librū vel Tractatum, qui intitulatur *Obijt in Germania anno 1506.* **Fædus Christianum**: quem Augustæ Vindelicorum an. 1504. in 4. impressum, adseruat bibliotheca Cartusianæ Buxianæ propè Memmingam celebre Sueuorū oppidum. Fuit verò Prior domus horti Christi, & Visitator Prouinciæ Alemانيę inferioris.

ANAGRAPHE de Origine **CARTVSIANI ORDINIS** versibus hexametris descripta in minori claustro Cartusianæ Parisiensis, prodijt ibidem in officina Sebastiani Niuelli an. 1551. pulchro nimirū characterē, in 4. Cuius tamen authorē crediderim fuisse **ZACHARIAM** Benedicti, Vicentinū, professū domus Venetiariū, qui vixit

anno Domini 1508. Tunc namque Illud idem carmen dedicauit P. FRANCISCO à Puteo, XXXIII. Ordinis Generali, reperitur que ad calcem operum Diui BRVNONI, nonnullis tamen immutatis.

ANONYMI quidam, vide in nomine HAMMANVS. Fuit & alius quidam sine Anno 1461. nomine in Cartusia Herbipolensi, quem author indigitat, *reuocationem verbi in animam*, qui meras aspiratiões, preces ignitas ac deuota suspiria continet. Idem etiã argumenta in Psalmos ex passione Domini desumens, ad euitãdas euagationes mentis, & stabiliendum animum in psalmodia perutiles collegit Psalterij titulos, quorum inscriptio hæc est: *Incipiunt tituli Psalterij de passione Domini, cuiusdam Patrie deuoti in Cartusia horti Angelorũ propè VVirzeburgum, anno 1461. ibidemq; etiamnum manuscriptus adseruatur.*

ANDREAS CAPELLA, Valentinus, cum ante Ordinis ingressum celebris fuisset in Societate IESVS. Theologiæ Doctor, tandem ab illis ad Cartusianos deficiens, in Domo *Scala Dei*, quæ est Diacetis Tarraconensis, per solennem professionẽ diuino se numini dedicauit. Dein verò vrgente Rege Catholico Philippo II. Vrgelensis factus est Antistes.

Scriptit verò Commentaria in Hieremiam

Floret in regno Valentiæ etiamnũ hoc anno MDC.VIII.

iam Prophetã, quibus latinum vulgãtẽ editionis textum exponens, eundem cum Hebraici fontis origine, septuagintaque interpretum translatione, nec non & Chaldaica Paraphrasi, laboriosè non minus quàm eruditè confert. In citanda porrò Lxx. Interpretum editione scutum se fatetur exemplar Bibliothecæ Regiæ, quod cum Complutenfi conuenit, quamuis haudquaquam ignoraret, diuersum esse ab eo, quod Diuus secutus est Hieronymus. Agnoscit verò Paraphrasim Chaldaicam, quæ in eodem exstat regio exemplari indignam, cui fides habeatur; quippe cum in alijs sacre Scripturæ libris, præterquam in Pentateucho corrupta sit, & fabulis, merisque Talmudistarum nugis conspersa, Quamobrem etiam in Complutensibus Biblijs consulto omissa est. Porrò, Commentaria hæc in quarta parte folij edita sunt in præfatã *Scala Dei* Cartusia, ab Huberto Gotardo, An. 1586. Edidit quoque Hispanico Idiomatico anno 1575. Meditationes breues quidem, sed succi plenas in totius anni Euangelia, necnon & Manuale Exercitiorum spiritualium, quæ deinde anno 1607. latinè reddidit D. Anthonius Dulckenius, impressas Colonix apud Conradum Burgenium in 12. duabus partibus; dedicatas ni-

mirum moderno Reuer. Patri Generall
D. BRVNONI Daffringues. - Cæterum
idem Reuerendiss. ANDREAS CAPELLA
Commentariolum quoq; in passionẽ
Domini conscripsit, ac Ioan. LANSPERGII
librum ad fidelem animam è latino
Hispanicum fecit. Viuit verò etiamnum
hoc anno 1608. estque non solum Vrge-
lensis Ecclesiæ Antistes, sed & Domus
Portæ Cœli, quæ propè Valentiam est,
Præfectus, seu PRIOR.

Vini etiam-
num in Vbijs
anna M. DC.
K III.

ANTONIVS DVLCKENIVS Agrip-
plinas, in primo iuuentutis flore, post Phi-
losophici studij decursum, mûdo renun-
cians, Cartusiam patrio in solo constitu-
tam, anno virginici partus 1599. est ingres-
sus: vbi rerum diuinarum commentatio-
ne, ac deuotorum librorû peruolutatio-
ne strenuè sese exercitans, sequentiã hæc-
ce opuscula, materno ab ipsis auctoribus
idiomate conscripta, ingenti priorum ho-
minum cum profectu, latinis auribus de-
dit. Nempè;

7. R. di P. F. Christophori Verruchini
Capuccini, centũ Meditationes, de præci-
pui spiritualis vitæ mysterijs. Col. apud
Conradũ Butgenium, An. 1605. in for. 12.
Quæ editio quoniã multis mendis defor-
mata est, monet interpres aliam, quæ iam
paratur expectandam, & pro legitima ha-
bendam.

Bar-

Bartholomæi Salutij, Ordinis S. Fran-
cisci de Obseruantia, *Lucem animæ ad per-
fectionem anhelantis*: opusculum sanè egre-
giè pium, & in quatuor partes distin-
ctum, quarum tres priores sub præfato ti-
tulo, Anno 1606. Colonix apud Ioannem
Crithium in 12. quarta verò sub hoc titu-
lo, *Paradisus contemplatiuorum*, Anno 1608.
apud eundem prodijt.

R. P. Petri Alcantaræ Hispani, Ordinis
Discalceatorum, *De Oratione ac Meditatio-
ne*, libellum verè aureum. Colon. apud Io-
annem Crithium in 12. anno 1607.

Meditationes Reuerendiss. P. D. An-
dræ Capellæ Cartusiani, Episcopi Vr-
gelenensis, in Euangelia totius anni, tam de
Dominicis, & festiuis, quã singulis Qua-
dragesimæ diebus, in tres partes distin-
ctas. Colonix apud Conradũ Butgenium.
Anno 1608.

Eiusdem auctoris Manuale Exercitio-
rum spiritualium. Ibidem, apud eundem.

Responsionem Cardinalis Bellarmini
ad tractatum septem Theologorum Ve-
netorum super interdicto S. D. N. Papæ
PAVLI V. Cui aliæ duæ eiusdẽ Cardina-
lis respõsiones adiunctæ sunt, quarũ priori
F. Pauli ordinis Seruitarũ, posteriori Io-
annis Marsilij oppositionibus respondet.
Col. apud Bernard. Gualth. An. 1607. in 8.

R. P. Fran-

7. R. P. Francisci Bonaldi Societatis IESV Theologi, *Stellam Mysticam*, omnibus ad optatum æternæ beatitudinis portum appellere desiderantibus, viam commonstrantem. Colonix apud Conrad. Butgenium anno 1607. in 12.

8. R. P. Lucæ Pinelli è Societate IESV, Exercitia spiritualia quadraginta, de Sacrosancto Eucharistiæ Sacramento. Colonix apud Ioannem Crithium. Anno 1608. in 12.

9. Eiusdem auctoris Meditationes de Passione Domini, de quinque Christi vulneribus, de Rosario B. Virginis, de septem vitijs capitalibus & virtutibus illis oppositis. Ibidem, apud eundem.

10. Francisci Ariæ Societatis IESV, de Oratione mentali libros tres. Colonix, apud Ioannem Kinckiam. Anno 1608. in 12.

11. Eiusdem auctoris Tractatus de Rosario B. MARIÆ Virginis. Ibidem apud eundem.

12. R. P. Gabrielis Inchino Canonici Regularis Lateranensis Conciones vberes de quatuor nouissimis. Colonix apud Ioannem Crithium. Anno 1608. in 8.

Progreditur verò etiamnum in eadem priorum libellorum interpretandi, perutili palæstra præfatus

D V L C K E L N I V S ;

NIVS, ad eò ut etiamnum plura quotidie pergat cudere. Quod ut diu saluus beneque incolumis præstet, magnoperè optandum.

ANTHONIVS Menna, Cremonensis, *Vixit adhuc ex Cappucino factus Cartusianus, ac Rutilanæ domus professor, scripsit idioma Gallico EXEMPLAR Christianæ perfectionis, ad vtilitatem & profectum tum eorum qui probè pieque (uti bonos cum primis decet Christianos) viuere cupiunt, tum eorum qui ad maiorem perfectionis gradum anhelantes, ad Diuini muneris cognitionem fruitionemque peruenire desiderant. Estque hoc opus tribus distinctum partibus. Quarum prima de charitate pertractat; Altera, de dispositione animæ ad obtinendam conseruandamque charitatem. Tertia, de donis S. Spiritus: dignum planè quod quis latino donet idioma.*

in Lotharingian. Dom. M. DC. VII.

Prodiit Parisijs in 4. apud Nicolaum Buon, anno 1606.

ANTHONIVS SVRIANVS ex nobili *Floruit Venetij M. D. V.* Suriana Venetorum prognatus familia, Cartusianæ familiæ ibidem nomen dedit. Verùm Veneti suo destituti Patriarcha, hunc ex cellæ solitudine extractum, sibi de consensu Romani Põtificis præfici petiére. In cuius inaugurationem Franciscus Philomusus, insignis æui istius orator, celebrem habuit panegyricam: cuius non-

nonnulla fragmenta in Chronico a Petri Dorlandi reperiuntur, aliaque nonnulla ad tanti viri laudem facientia: adeo ut mirum sit, nullam illius tam apud Bostium, quam Sutorem mentionem fieri. Cuius tamē cum laude meminit Leander Albertus in descriptione Italiae. Quid vero librorum ad posteros transmiserit, hifce indicat verbis b Possleuinus: ANTONIVS SVRIANVS nobilis Venetus, & Patriarcha, Venetiarum librum reliquit de interiori informatione, & alterum de vita contemplatiua. Alium item de solitudine. Quo autem anno ex hac vita emigrauerit, nusquam me legisse memini, nisi quod Leander dicit, anno Domini quarto supra millesimum quingentesimum Venetorum illum Patriarcham designatum fuisse.

Fuit etiam nunc in Sueuia anno 1607. ANTONIVS VOLMARVS, Sarburgensis, professus Cartusiae Astheimensis, transtulit ex Gallico idiomate in Latinum, aureos planē libellos F. Mathiae Bellintani, Capucini, qui ab auctore ipso Italiae conscripti, *Practica orationis mentalis, seu Contemplatiua* nuncupantur. Caeterum latina editio Constantiae Heluetiorum anno millesimo sexcentesimo septimo, typis Nicolai Kalt prodijt, duobus nimirum opusculis in 12. suntque Reueren-

terendiss. ac Sereniss. Principi Maximiliano, Archiduci Austriae ab interprete dedicati. In quorum commendationem (sunt namque omni commendatione digni) non nemo hosce cecinit versiculos.

*Decrescit pietas, librorum copia crescit;
Exiguūq; labor maximus, edit opus.
Vnicus at postquam recte liber iste legetur,
Augecet pietas, deficientq; libri.*

Quin & opus ipsum Lectorem hoc modo alloquitur:

*Ars contemplantis, Lector, sum practica vita;
Sic etenim me a me pagina prima vocat.
Quod contemplari Diuos, diuināq; possis
Te doceo diuum, Diua Magistra modum.
Quam benè vis ergo Diuos, diuināq; nosse,
Tam benè, quod doceo Diua Magistra lege.*

Porrò quia operis huius, hifce maximè in partibus, magna est raritas, idcirco iam nunc Coloniae recens in officina Gualtheriana paratur editio: quam nundinis vernalibus anni 1609. in lucem proditura speramus.

ARNOLDVS HAVENSIVS ex honesta Buscoducensium familia, anno quadragesimo supra sesquimillesimum natus, primis illic literarum Rudimentis à teneris vnguiculis incubuit. Est etenim BVCODVCVM vti vrbs ex quatuor Brabantiae, primarijs urbibus vna at longè muni-

Præst. etiā num Cartusie Gandanensi, anno 1605.

muniffima, sic & celebri ludo literario, magna que ciuium & præstantiffimorum ædificiorum frequentia, nobilis. Itaque patrio relicto solo, Coloniam petens, ibidem studiorum suorum encyclopædiam cum fœliciter abfoluiffet, Societatis IES V institutum anno Domini 1558. est amplexus, nihil non agens quo posset omnes ad diuini numinis cultum; tum efficaciffimis cõcionibus, tum doctiffimis in scholis lectionibus, prouocare. Quemadmodum in dedicatoriâ nostrâ, Paræneticæ MARTINI LAVDANENSIS epistolæ præfixa, vberius à nobis est dictum. Porro anno 1573. sacre Theologiæ Doctoralem promeritus lauream, ac Coloniensi Patrû Collegio aliquantò post R E C T O R designatus, cum iam aliorum promouendæ salutis per annos circiter septem & viginti pro viribus incubuiffet, volens aliquantò accuratiùs suæ quoque ipsius perfectioni incumbere, cœpit Louaniensibus sese Cartusianis iungere, ac solitariam vitam solemni voto profiteri, id que anno Domini 1586. Cæterum cum Superiores prudenti Patrum Concilio decernerent, non esse fas talem tantamq; lucernam sub modio diutius delitescere, præferunt eum Cartusiæ Buscoducensi, inde verò successiue Leodiensî, Louaniensî, Bruxellensî, imò & toti

& toti Prouinciæ, adeo vt Visitatoris functus officio, quàm optimè de Ordine vniuerso sit meritus. Nactus verò paululum quietis, etiam scriptioni manus cœpit ad-mouere. Vnde Historiam Cartusianorû Ruræmundensium, qui ibidem anno Domini 1572. crudeliter religionis ergo intèrempti sunt, compendiosè recensuit. Cui & adiunctum est Martyrium Patrum nostrorum Anglorum; In quo vtrumque est laboratum; tam scilicet à Patre Hauésio, quàm à Patribus nostris Herbipolésibus. Qui dolentes penes pauciffimos rei huius tam crudeliter gestæ historiâ reperiri, artificiosas aliquot æneas curarunt sculpi laminas, vt lectori magis suum cõprobarent promouendæ pietatis studium; dedicantes quodquid hinc inde laboratum est, Reuerendiss. ac Sereniss. Archiduci MAXIMILIANO, hoc nimirum titulo, INNOCENTIA ET CONSTANTIA VICTRIX, Quod & prænomina-tus Pater Arnoldus ratum gratumque habuit. Qui etiam nû sub calamo premit, ac tantum non promit hæc quæ sequuntur.

De crudelitate ac moribus tam antiquorum, quàm deprauati huius seculi hereticorû erga Catholicos. Prodiit Coloniæ in 8. An. 1608. apud Seruatium Erffers, vocaturque *Speculum hereticæ crudelitatis.*

1.

2. De erectione nouorum in Belgio Episcopatum; & maxime de scriptis ac rebus benè gestis à duobus Reuerendis. Ruramundana vrbis Episcopus, Guilielmo nimirum Lindano, ac Henrico Cuyckio.

3. De solitaria vita præstantia simul ac utilitate, vbi per varia exempla, & testimonia tam domesticorum, quàm aliorum plurimorum sanctitate ac doctrina illustrium virorum demonstratur, quàm sit anima proficuum, sacra solitudinis studio incumbere.

Quas quidem Hauensianas lucubrationes propediem in lucem prodituras, omnino confidimus: nisi domesticæ forsitán occupationes (agit namque hoc tempore Gandensis PRIOREM Cartusæ, illiusq; instaurationi operam impendit suam) hunc nobis fructum diutius æquo inuideant.

B.

Obijt in Cartusia Colon.
anno 1446.
quarto Idus
Iulij.

BARTHOLOMAEVS Ruramundanae Cartusiae Prior, Traiecto ad Mosam oriundus, ante Ordinis ingressum publicus S. Theologiae Professor extitit, & diuinarum literarum interpres cum primis celebris. Quippè qui ab ineunte ætate literis tam humanis quàm diuinis gnauiter imbuendum sese tradiderit, neque à proposito destiterit, quo ad usque ad vtriusque fastigium conscendisset. Cuius equidem fructus quo Christianæ posset

posset Reipublicæ adferre vberiores, vitæ politicæ Ecclesiasticam, cõmuni monasticam prætulit. Quatenus coniuncta cum eruditone pietate, securè meditari posset ea, quæ non suæ modo, sed & plurimorum etiam salutis conductura forent quàm maximè. Vnde ne iners aut ingratus euaderet, literarum monumentis ea consignauit, quæ posteris prodesse valerent: E quorum numero, quæ penes nos habemus, hæc sunt.

1. De passionibus animæ.
2. De virtutibus.
3. De septem peccatis capitalibus.
4. De Oratione.
5. De Oratione longa & deuota.
6. Tractatus excitans ad deuotè celebrandum.
7. De excellentijs B. Virginis MARIÆ.
8. De humilitate.
9. De omnibus Sanctis.
10. De fraterna correctione.
11. Instructio quo pacto religiosus in publicis se habere tractatibus debeat.
12. Liber collectaneorum ex diuersis SS. dictis.
13. De auctoritate Concilij supra Papam.
14. Sermones septem vtilissimi de obedientia, humilitate, dilectione, pœnitentia, & Oratione.

Opera ipsius
que in Coloniensi adferuntur
bibliotheca.

15. *De laudibus religiosorum, obseruatione-
que silentij.*

16. *De non esu carniū apud Cistercienses.*

Cæterum si quis plura de hoc insigni viro eruditionis virtutisque testimonia desiderat, is cōsulat *a* Trithemium, *b* Bostium, *c* Sutorium ac Dorlandum; quorum hic libro septimo Chronici, capit. 5. dicit eum tantæ fuisse humilitatis, vt aliquoties pedes ad Maiorē Cartusiam (erat siquidem suæ Visitator Prouinciæ) iter remotissimum confecerit, quod vix in iuvene quopiam Prælato, quantumcunque etiam valida habeat crura, hoc tempore conspicias, ne dum in tam affectæ ætatis ac venerandæ canicie sene. Obijt verò in Cartusia Coloniensi anno restauratæ salutis quadragesimo sexto suprâ millesimum quadringentesimum, quarto Iduum Iulij: Cuius Tractatus aliquot tam Trithemius quàm Possëuinus recenset, præter illos quos superius commemorauimus.

*Vita sanctus
est circa an-
num Domini
1173. die 14.
Iulij.
a libr. 4.
Chron. Car-
tus. cap. 14.
pag. 201.*

BASILIVS Maioris Cartusie PRIOR octauus, multa scientia præclarus, eximijque præstantissimarum virtutū donis cumulatus, Ordinis GENERALATVM tres & viginti annos (*a* Dorlandus non nihil superaddit) prudenter administravit. Multas proinde etiam Constitutio-

tutiones, ad Ordinis cōseruationem pertinentes, edidit. Quin & plurimos linguâ calamoque ad rerum mundanarum contemptum prouocauit; adeo vt egregijs laudum præconijs eum cōcelebret Petrus Abbas Cluniacensis, vir re, & nomine *Venerabilis*: maximè epist. 4. t. lib. 6. vbi eius visendi desiderio inflammatus, ita inter cætera scribit: *Volote charissime scire, affectum illum meū, quo montana vestra (in quibus Maior Cartusia sita est) adire decreueram: magis caussa te visitandi, quàm locum, licet SANCIVM, videndi fuisse. Non fueram, nec sum immemor, quanto me semper affectu colueris, quàm deuoto ac sincero animo ab ipsis adolescentia tua annis, ad diuina anhelaueris, &c. Verum iam nunc constituit te Deus in gradu illo vitæ, quo altior aliquis, aut vix aut nusquam apparet. Ea de caussa te inuisere, & profectui tuo quo violenter Dei regnum raptare contendis, proposueram congraudere. Hæc ille.* Cæterum Dorlandus commemorans ea quæ ab hoc Patre BASILIO literarum conscripta sunt monumenta; Edidit (inquit *b*) præter alia de laude solitaria vitæ *facundissima sapietia Epitomen, in qua breui sermone mirum in modum vitam eam commendat.* Itaque cum præclari regiminis exemplum, & suæ quoque vitæ monumenta posteris reliquisset, tandè deficiens in senectute

b Ibidem.

Et tunc bona, post labores sudoresque sacrae militiae exantlato, migravit ad Dominum circa annum virginis partus millesimum centesimum septuagesimum tertium, non sine insigni miraculorum gloria, quae sanctitati illius testimonia perhibuerunt. De quo si quis plura desideret, * Dorlandum legat, loco ad marginem adsignato, nec non & NOTAS NOTAS in eundem. Similiter & c Petrum Sutorum cum d Arnolde Bostio.

BENEDICTVS OSANNA, Mantuanus, cuius duntaxat nomen apud vnum repperi Possesinum, qui apparatus sui Tomo secundo de HENRICI HARPHII scriptis differens, inter caetera ita ait: *Secunda pars qua prae notatur, Directorium aureum contemplatiuorum, agit de vita actiua preparatione, atque ornatu, & de amabili ad DEVM conuersione, &c. Quae quidem secunda pars ab auctore Germanice conscripta, & deinceps Latinitati donata à Petro Bloemenuenna (fuit autem is Cartusiae nostrae olim Prior) tandem Italicè versa, plures ante annos minus aptè, ac sine ea qua omnino erat necessaria, praua face, sine introductione, sed nouissimè BENEDICTVS OSANNA, Mantuanus, qui ad CARTVSIANVM Ordinem probus iuuenis accessit, vtrumque accuratè vertit, vt si quis hanc par-*

tem

tem versare voluerit, eam commodius sit percepturus. Hæc ille, vtpotè Mantuanus de Mantuano: licet nos hîc in medio Germaniae sinu constituti, nihil de hoc Osanna habeamus amplius, vtrum etiamnum in viuus sit, & vbi locorum degat.

D. BERNARDVS Abbas Claræ-^{Ingressus est} uallensis, Sanctissimum hunc virum, et-^{Ordinem i-} si professione Cisterciensem, nostris ta-^{sterciens. an-} men adnumerare Cartusianis ideo operæ pretiū fuit visum, quod is in maiori Cartusia familiariter aliquando conuersatus (dicitur enim etiam hoc tempore * illic ^{* vel potius} in pretio haberi cellula illa, in qua rerum diuinarum commentationi vir talis tantusque incubuit) auream illam ad nostros, nempe fratres Montis DEI scripserit *de Vita solitaria* Epistolam: cuius initium: *Fratribus de Monte Dei, Orientale lumen, & antiquum illum in religione Aegyptium feruorem tenebris occiduis & Gallicanis frigidibus inferentibus, vita scilicet solitaria exemplar, & caelestis formam conuersionis.* In qua quidem Epistola (nisi Tractatum malimus appellare) CARTVSIANORVM professionem dicit esse altissimam, atque angelicæ similem puritati, adeo vt caelos transeat: quippe tunc cellæ habitatio ac caeli cognatae sint. Quin & in epist. II. ad CARTVSIENSES,

B 4 & C VI-

* Lib. 4. cap. 14.
c Lib. 2. vi.
tae Cartus.
pag. 115.
d Cap. 5.

Fortè etiam-
num in viuus
est.

& GVIGONEM Quintum ordinis GENERALIEM, miris laudum præconijs ordinem hunc nostrum extollit. Similiter & in gratiam BERNARDI PRIORIS Cartusæ Portarum, sua illa diuina in Salomonis Canticum scripsit commentaria, vbi constat ex eiusdem epistola 153. quem ita de suis virtutibus Innocentio Papæ commendat, vt dignum suo eum calculo iudicer, qui è latebris extractus, supra Episcopalis dignitatis candelabrum constituatur. Sic enim habes epistola 155. Cæterùm quàm familiaris idem B. BERNARDVS Claræuallensis Patribus nostris, in Maiori Cartusia degentibus, fuerit, liquido ostendit auctor vitæ eius, vbi ita ait: *a* Cùm iam Dei famulus annos aliquot in Claraualle peregisset, subiit animum eius, vt S. HVGONEM Gratianopolitanum Episcopum, & CARTVSIENSES fratres deuotionis gratia inuiseret: &c. quæ sequuntur, non minus lectu iucunda, quàm ædificationis plena. Porrò ad longum hęc enumerare, quæ nam D. BERNARDVS literarum monumenta posteris reliquerit, haud quaquam arbitramur necessarium; nisi fortè compendiosè quis scire desideret, quæ nam possent ex ipsius Operibus aduersus hæreticorum versutias Orthodoxæ fidei testimonia depromi; is enim

a Lib. 3. vitæ D. Bernardi, cap. 1. in fin.

recur-

recursum habere valebit ad BERNARDI NAM nostram CONFSSIONEM, ante triennium apud Antonium Hierathium editam.

BERNARDVS Prior Cartusæ Portarum, conuenientissimè admodum D. BERNARDVS Claræuallensi subiugitur; quippe cùm & tempore fuerint cœui, & mutua charitate plus quàm germani. Decuius admirandis virtutibus, atque epistolis singulari deuotione plenis ita in hunc modum scribit Sutorius: *a* Floruit in domo Portarum prouincia Burgundicæ B. PATER BERNARDVS, eiusdem domus PRIOR, vir mira sanctitatis, ac (Diuo testante b. Bernardo Claræuallensi) verus homo Dei, à cuius ore & calamo salutarium exhortationum candor prodijt inenarrabilis. Hic assiduus orationibus deditus erat, ita vt diuinis laudibus plena in eo essent omnia. Hic quoque non vtiliter sibi, sed alijs etiam viuendum arbitratus, partim adhortationibus, partim literis, innumeros ad vitam æternam inflammauit. Inter quos inprimis numeratur c. Anthelmus, Bellicensis postmodum Antistes, quem suâ exhortatione hic BERNARDVS mundo substractum, sacro Ordinis habitu donauit. Inter epistolas quoque, quas non tantum magno verborum ornatu venustas, sententiarumq; maiestate refertas, sed diuinis quoque fultas ornamentis conscripsit,

Obijt circa annum Dom. 1140. die 16. Kal. Ianuar.

a Lib. 2. vitæ Cartus. Tract. 3. c. 5. pag. 509. b Epist. 155. ad Innocent. Papam l. 1.

c Huius præclaræ vitæ inuenies Tomo 3. Sur. die 27. Aprilis. Scripsit epistolas admodum insignes.

B s

illa

illa habentur præcipua, quas ad D. Clarenal-
lensem dedit; quibus ad exponenda Cantica
vehementius eum stimulauit, tandemq; & im-
petrauit, &c. Multis denique præditus vir-
tutibus, ac prodigiorum signis post obi-
tum celebris, migravit ad Dominum, cir-
ca annum virginæ partus millesimū cen-
tesimum quadragesimum, XVI. Kalend.
Ianuarij; quem Sutor simul ac Canisius,
in Lombardia Episcopatum alibi admi-
nistrasse (quemadmodum D. Bernardus
Innocentio Papæ II. suis suggererat d li-
teris) non sine ratione arbitrantur. Por-
rò cætera de hoc Sanctissimo Patre vi-
de apud Arnoldum Bostium, capite ter-
tio de Viris nostri Ordinis illustribus;
nec non & Dorlandum libr. 4. Chronici,
capite nono.

*d Est episto-
la 155. ad In-
nocent. Pa-
pam.*

*Vixit in Si-
lesia anno
Dom. 1493.*

BERNARDVS N. professus Cartu-
siæ Passionis IESV Christi propè Legnitz,
Silesiæ urbem, natione Germanus, vir fuit
(vt Eifengreinus ait) cum confessionis
gloria, tum vita & conuersatione plurimum
insignis, Philosophus clarus, historicus cele-
berrimus, multarumq; literarum & rerum
peritissimus, ferturque multa cumprimis
præclara scripsisse volumina; verum nul-
lum eorū se vidisse (inquit Trithemius)
præter Dialogum illum pulcherrimum,
quē de laudibus ac miraculis B. MARIAE
virgi-

virginis eleganter composuit. Claruit ve-
rò sub Frederico Imperat. III. an. 1480.

BONIFACIUS FERRARIUS, Valenti-
nus, B. Vincentij famosi per Orbē Prædi-
catoris frater germanus, vir fuit & multi-
iuga rerū tam humanarū quàm diuinarū
cognitione, & eloquentiæ laude celebra-
rimus: vt potè furis Canonici Doctor exi-
mius, vnusq; de 7. Regentibus amplissimi
regni Valentiaë. Postea verò post habitis
voluptatibus, ambitioe deposita, reiectis
alijs omnibus curis, eū Ordinem est pro-
fessus, q; vt antiquitate vetustissimus, ori-
gine generosissimus est, ita & Statutis ful-
citur celeberrimis, & exemplis abudat ad
propositum accommodatissimis. In quo
quadriennio constitutus, ad totius Ordinis
gubernacula est admotus. Nam Ma-
iorem regēs Cartusiam, tam verbo quàm
exemplo, multos ad idem suscipiendum
institutum pertraxit. Quos enim frater
suus prædicando ad pœnitentiam prouo-
cabat, eos ad religionis habitū Bonifacius
noster suscipiebat. Tanta deniq; pruden-
tiæ opinione excelluit, vt Benedictus Pa-
pa, dictus XIII. vel vt alij volunt XIV.
eum, quamuis renitentē, pro se Legatum
ad Concilium Pisanum (ad quod 1409.
citatus fuerat) mittendum curauerit. At
verò cum in accedendo moram necteret,

*Floruit in
alma matre
Cartusia an-
no M. CCCC.
X.*

*Relicto mun-
do, ingredi-
tur Carusiam.*

*Destinatur
Legatus ad
Concilium
Pisanum.*

Generale Concilium tantas non ferens moras, tam Benedictum ipsum, quàm Gregorium XII. (hi namque de Papatu atrociter contendebant) ab officio amouit. Fuit verò hîc BONIFACIUS viceſimus quintus Ordinis GENERALIS, qui tamen ad petitionem ſuam, anno Domini milleſimo quadringéteſimo decimo, tam graui releuari ſarcina meruit, ſedente nimirum Capitulo Generali, vti a latius aliquando à nobis dictum.

ſcripſit autem inter cætera nobilera tractatum, de Confirmatione & Approbatione ordinis Cartuſienſis; item cur adeo pauci in eo reperiantur, qui in Diuorum ſint album ab Eccleſia recéſſiti, & quàm ob rem miraculis publicè non clareſcant; id quæ ad Bonifacium, eiufdem Ordinis alumnus. Item epiſtolas, & alia complura, vt inquit Trithemius, nobis ignota. Præſuit Ordini annis circiter octo: de quo vide Boſtium, capite quinto decimo, & Dorlandum lib. 4. cap. 25.

BOSO fuit Maioris Cartuſiæ PRIOR, ſimul ac totius Ordinis GENERALIS ſextus decimus, de quo ita Arnoldus Boſtius: a Præter alia multa ad honorem Dei, & proximorum ſalutem ab eo corde, lingua, MANV, CALAMO frequenter elaborata, hominem precibus ſuis meritiſquæ præpotentibus à

a Lib. 7. NO-
TARVM ad
Chron. Dor-
landi, pag.
104.
Opera qua
edidit.

Obiit circa
annum Do-
mini 1313.

a Cap. 9.

mor-

morte ſuſcitauit. Verùm quæ nam illa ſint, quæ MANV CALAMO QVE exarauerit, haud quaquam memorat, neque vel Trithemius, vel Poſſeuinus illorum vſpiam mentionem faciunt. Interim tamen in ſcripto quodam, quod mihi præſtantis doctrinæ, atque excellentis ingenij Vir P. Simon VVeifferus; Herbiſipolenſis Cartuſiæ profeſſus communicauit, inuenio hunc BOSONEM noſtrum binas ad Clementem Papam Quintum ſcripſiſſe Epiſtolas: quarum priori eum rogat, ne quid exoræ nouitatis introduci ſinat: altera verò ſe excuſat, quod Concilio Vienneniſi intereſſe non valens, Procuratorem ſuum eo ablegauerit. Porrò virum eum eximix ſanctitatis extitiſſe, tam b Dorlandus, quàm c Sutorius certatim commemorant: adeo vt & precibus mortuum ſuſcitauerit, & ſuper eius ſepulchro herba quædam excreuerit, varia ægritudinum genera, maxime verò febres, propulſans. Præſuit Maiori Cartuſiæ annis propemodum triginta tribus, mortuusque eſt circa annum Domini tertiumdecimum poſt mille trecentos.

B. BRVNO, ſacri Cartuſienſis inſtituti primus auctor & rector, in inſigni COLONIA ACRIPPINA oriundus, parentes habuit & generis nobilitate & virtutis

ſplen-

b Lib. 4.
Chron. ca. 17.
c Lib. 2. vi-
ta Cartuſ.
Traſſ. 3. cap.
5. pag. 526.

Vita ſuorum
eſt vir ſan-
ctiſſimus,
anno Domini
1101.

splendore præstantes: quibus tamen ille, atque adeò toti familiæ suæ maiorem vitæ suæ sanctimonia splendorem attulit. Ab ipsis aut incunabulis, puerilem ætatē morum gravitate superans, præclarum quoddam quasi futuræ religionis de se præbebat specimē; egregia indole, illustri ingenio, memoria tenaci, voluntate deniq; tota ad optima quæq; consecranda studiosè propensus. Itaq; adolescens cunctis ferè naturæ gratiæq; dotib; à Diuino numine egregiè exornatus, Lutetiam Parisiorū maximarum artium disciplinis imbuendus destinatur. Vbi inter præstantes eruditione Philosophos faciliè primas tenens, magnâ cum laude Magisterij titulo decoratus est. Inde verò ulterius ad sacræ Theologiæ studia se conferens, ingenij facilitate, ardoreque proficiendi continuo, Theologorum doctissimus celeberrimusq; euasit, tandemque etiam Ecclesiastico beneficio in Rhemenfi Ecclesia est cumulatus. Verum quia infœlix collegæ cuiusdam sui exitus, qui se damnatū è feretro horrendo cum boatu vociferabatur, animum eius diuini timoris iaculo confixit, hinc se in abditam quandam solitudinem pœnitentiæ peragenda gratiæ senis comitatus socius, contulit. Cuius equidem eximiam vitæ sanctimoniam, ac res præclare

Optimissimi
indoles, me-
moriam, inge-
nium.

Mittitur Lu-
setiam Pari-
siorum stu-
diorum gra-
tia.

clare gestas, quia diuersi fide digni auctores in lucem protulerūt, nempe Franciscus Puteanus, Petrus Leidenfis, Sutor, Surius, Dorlandus, &c. hinc nos actum agere nolimus: quippè qui in NOTIS nostris ad Dorlandum, duodecim conscriptis paragraphos, qui bus quæ hanc ad rem faciunt, elucidauimus. Quorum primus de B. BRVNO nis patria ac parentela agit: secundus, fueritné Iuris peritus, an verò SS. Theologiæ Doctor: tertius, de altero illo Doctore tractat, qui se damnatū clamirabat: quartus, de stupendi istius miraculi veritate, & quo tempore acciderit: quintus, cur ipsius nomen literarū monumentis consignatum non sit: sextus, quæ nam fuerit illa Cartusiæ solitudo, in quam D. BRVNO vna cum socijs suis se recepit: septimus, sitne idem iste locus etiamnum habitatus: octauus, quàm diu D. BRVNO eū incoluerit, & quo pacto Romam sit euocatus: nonus, quæ nam sit illa Calabriæ solitudo, ad quam se receperit, dimissus à Pontifice: decimus, de obitu sanctissimi huius viri, miraculis, ac canonizatione: undecimus, quæ nam post obitū scripta ad posteros transmiserit: duodecimus, de approbatione ordinis Cartusienfis à S. Sede Apostolica. Quæ uti illic in gratiâ lectoris disser-

Duodecim
paragaphi
de primo
Cartusienfis
Ordinis ini-
ciatore.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

disseruimus, sic iam nunc ex ordine hęc
percentebimus omnes quotquot extant
D. BRUNONIS doctissime iuxta ac pient-
tissimę lucubrations; quarum hic esto
Catalogus.

Catalogus o-
mnium scri-
ptorum B.
Brunonis.

1. Commentaria in omnes Psalmos Dau-
idicos.
2. In omnes Diui Pauli Epistolas.
3. Liber de laudibus Ecclesia.
4. De Paradiso, arca Noë, Tabernaculo fę-
deris, Templo Salomonis.
5. De muliere per quam Ecclesia figuratur.
6. De ciuitate Sancta Hierusalem.
7. De Basilicis quę ab Episcopis ordinantur
& consecrantur.
8. De Euangelicis lectionibus.
9. De bonis & malis Arboribus.
10. Liber de Ornamentis Ecclesia.
11. De fide, spe, & charitate.
12. De quatuor virtutibus Cardinalibus.
13. De humilitate.
14. De misericordia.
15. De pace.
16. De patientia.
17. De castitate.
18. De obedientia.
19. De abstinentia.
20. Quibus virtutibus Ecclesia ornetur.
21. Liber de nouis, nempe de nouo mundo, cę-
lo, nubibus, montibus, arboribus, anima-
libus

libus, potestatibus; necnon & de nouo mari
ac piscatoribus, item de auibus ac flumini-
bus nouis.

22. De precipuis Christi IESV Saluatoris no-
stri festiuitatibus, sermones varij.
23. Liber de laudibus & solemnitatibus Bea-
tissima Virginis Maria, sermones quatuor
continens.
24. Liber Sermonum quinq; de Martyribus.
25. Liber sermonum vndecim de Confessori-
bus.
26. De Sancto Michaële Archangelo sermo.
27. De contemptu diuitiarum.
28. Reperiuntur quoque binę eiusdem
D. Brunonis epistolę; quarum prima est
ad Radulphum Viridem, Ecclesia Rhe-
menis Prępositum; altera ex Calabria
heremo scripta est ad filios suos, in Mai-
ori Cartusia degentes.
29. Quibus Possesiuinus addit librum de
laudibus vitę solitariae, quem dicit Veneta
in Cartusia apud Paulum Rogerium, no-
strę familiae religiosum, manuscriptum
adseruari: quo vtinam potiri liceret, vt
nimirum simul cum cęteris Diui BRU-
NONIS operibus, iam iam per nos de su-
periorum voluntate reuidēdis recuden-
ditque, pręlo committatur. Porrò B.
BRUNONE non prosa duntaxat, verum
& carmine plurimum voluisse, testis est

34 BIBLIOTHECA
30. ELEGIA quam de mundi contemptu in
hunc modum scripsit.

Mortales Dominus cunctos in luce creauit,
Vt capiant meritis gaudia summa poli.
Fœlix ille quidem, qui mentem iugiter illuc
Dirigit, atq; vigil noxia quaq; cauet.
Nec tamen infœlix, sceleris quem pœnitet acti,
Quiq; suum facinus plangere sepe solet.
Sed viuunt homines tanq̃ mors nulla sequatur.
Et velut infernus fabula vana foret.
Cum doceat sensus, viuentes morte resolui,
Atq; erebi pœnas pagina sacra probet.
Quas qui non metuit, infœlix prorsus & amens
Viuat & exiit Et sentiet ille rogam.
Sic igitur cuncti mortales viuere curent,
Vt nihil inferni sit metuenda palus.

Cæterum obiit hic tam eximius sanctif-
simi Ordinis initiator pridie Nonarum
Octob. anno post Christum natū. millefi-
mo centesimo primo. Relatus in numerū
Sanctorum à LEONE X. anno 1514. vel
sequenti. Quem vt huius familiæ alumni
piâ quotidie precatione interpellent, ec-
cum hîc paucos, nescio à quo olim con-
scriptos, versiculos.

HVMILIS CARTVSIANORVM
A D. S. BRVNONEM
Precatio.

Aspice nos oculis BRVNO Patriarcha benigno
Nocte dieâ tibi seruientia vota serentes. (nu,
In pa-

CARTVSIANA. 35
In paradisiacas tua per vestigia sedes
Tendimus, in virtutis iter nos dirige, seclî
Quos ex innumeris reuocasti BRVNO periclitū.
Propositi ardorem fac nos seruare prioris,
Donec ad æthereas liceat conscendere sedes.

BRVNO DAFFRINGVES, patria Au-
domaropolitanus, ex Priore domus Aui-
nionensis, totius Ordinis GENERALIS
effectus, cum sit summi ingenij, ac præ-
stâtis doctrinæ Vir, plurima posset elabo-
rare, si quid in tanta rerū occupatione da-
retur otij. Qui tamen vt Ordini prodesset
vniuerso, in ligni certè cum charactere, ac
charta nitidissima Parisijs anno Dñi 1603.
apud Iametiū Mettayer imprimi curauit
MISSALIA, quibus Ordo Cartusiensis in
diuino officio vtitur: de quo etiamnum
benè mereri pergit.

BRVNO LOERIVS, patria Brabantus, ac
professioe Cartusianus, frater fuit & sâguli-
ne & religione magni istius THEODORICI
LOERII, qui in eruendis DIONYSII
RICKELII scriptis tâ strenuè desudauit,
vsus nimirū operâ huius pientissimi iuxta
ac doctissimi germani sui: q; & ipse varijs
liminaribus epistolis DIONYSII scriptis,
necnō & Lanspergij, vt potè olim in reli-
gione Præceptoris sui, opera oia Christia-
no Orbi commédauit. Neq; his cōtentus,
etiâ opera HENRICI HARPHII, viri in

Vixit etiam-
num in Ma-
iori Cartusia,
estq; totius
Ordinis Ge-
neralis.

Vixit in Car-
tusia coloni-
ensi anno
M. D. L. V.

*Prædixit
cum nati præ-
fatione Co'o-
niæ apud he-
redes Ann.
Birckmanni,
anno 1556.*

*Fraternitas
Cartusiano-
rum cum So-
cietate Iesu.*

Theologiæ mysticæ studio exercitatissim), Reuerendo eidemque celeberrimo Patri Ignatio Loiolæ, cæterisque huius Sanctissimæ Societatis IESV Patribus, vt eos hac ratione arctiori fraternæ charitatis vinculo nobis deuinciret, dedicauit. Quippè qui tunc ante annos circiter decem vniuerso Cartusianorum Ordini, sanctissimo quodam amicitie nexu sociati erant. Tanta liquidem erat B. PETRI FABRI (quem Cartusia Colonien- sis priuatim aliquandiu suo in sinu benignè fouens, aluit, arque apud*se detinuit, priusquam Societatis nomen ac virtus apud alios passim increbuisse) morum grauitas, vitæque integritas, vt omnes in sui admirationem alliceret: vnde & Patrum nostrorum animos ita sibi deuinciu- it, vt sponte sua cum totius Ordinis GENERALI agerent, quo possent omni- um bonorum operum, ac spiritualium exercitationum quæ per Ordinem vni- uersum fiunt, effici participes; dato ad hoc speciali diplomate, quod de verbo ad verbum ita sonat.

DIPLOMA R. di PATRIS
PETRI DE SARDA, GENERALIS.
Ordinis Cartusien- sis, indultum
PP. Societatis IESV.

Fra-

Fater Petrus humilis Prior Ma- ioris Cartusie, cæteri- que desinitores Capituli generalis Ordinis Cartusien- sis, Reuerendo in Christo Patri ac deuot- is viris Dominis Ignatio Præposito, suis- que fratribus noue Societatis nomi- nis IESV, vbilibet locorum constitutis salutem, quam preparauit Deus dili- gentibus se. Audita fama odorifera, fra- tres in Domino dilectissimi, de vestra exemplari conuersatione, salutari do- ctrina, & voluntaria paupertate, cæte- risque virtutibus, quibus in tenebris nostri deplorandi seculi refulgentes, perhibemini homines in via perditio- nis errantes ad arctam viam salutis re- uocare, vacillantes stabilire, stantesque ad proficiendum in virtutibus stimu- laxe, & magnum in Domino Ecclesie Catholicae fructum afferre, gauisi su- mus in domino, gratias illi agetes quod in tanta desolata Ecclesie calamitate, qua prænimur, excitare dignatus est, & mittere novos operarios in vineam suam, recordatus misericordie sue. In quo quidem sancto opere cupientes vo- bis pro nostro modulo cooperari, frater-

C 3

mitatem

nitatem vestram obsecramus per charitatem eius, qui pro vobis non dubitavit animam suam ponere, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis, sed in sancto proposito perseverantes, in omnibus exhibeatis vos sicut Dei ministros in multa patientia, non deficientes inter labores, pericula, & persecutiones, quae omnibus pie vivere volentibus occurrere solent, tempore enim suo metetis non deficientes. Et nos fratres si quid possumus apud Dominum divinis sacrificijs, orationibus, abstinentijs, ceterisq; pijs exercitijs, QVORVM OMNIUM VOBIS ET SUCCESSORIBVS VESTRIS, IN VITA PARITER ET POST MORTEM SINGVLAREM CONCEDIMVS PARTICIPATIONEM, vestris pijs orationibus libenter cooperabimur in Domino, postulantes ut nos vicissim in orationum & bonorum participatione commendatos, suscipere dignemini. Datis Cartusie sub sigillo nostro: Anno Dom. 1544. feria 5. post Dominic. Cantate: Sedente nostro capitulo generali.

Qua in re tam hic praefatus pater BRVNO, quam GERARDVS HAMONTANVS, loci huius olim humanissimus integerri-
musque

musque Prior, plurimum SOCIETATI adiumento fuerunt. Quippè cum hic praefatam Societate omni qua potuit efficacia etiã R.^{mo} Colonensiu Antistiti aliquãto post comendauerit, in insigni illa liminari epistola, q̄ minoribus DIONYSII RICHELII operibus an, 1559, praefixit. Vbi inter ceteras Patrum laudes, ita ait: ipse Imperator noster Clementissimus (Ferdinandum intelligit) in suis ditionibus multos tales alit, & sua maiestate dignis fouet beneficijs. Non desunt quidem qui eis detrahant, sed eo nomine Christianis omnibus debent esse gratiores. Non docent, ut nostri Evangelici, ventrem pro Deo colere, otium: sectari, voluptati ac vanitati humani misera vita esse deditos, sed carnem cum vitijs & concupiscentijs crucifigere; quarum idcirco pijs honestiq; studijs vnquã dubitamus Celsitudinem Tuam defuturam. Hæc vti ille, sic nõ aliter hic BRVNO Loerius; vtpotè ambo eodem fraternæ charitatis studio, ac sinceræ proximorum charitatis zelo inflammati. Cæterum scripsit quoq; idem LOERIVS binas dedicatorias epistolas, quas Concionibus Lanspergij de Tempore & Festis praefixit, aliaque nonnulla, è quibus liquidò constat, virum eum fuisse praestanti doctrina ac pietate: quippè qui hinc in Cartusia nostra quam placidissimè in Domino obdormiuit.

Discrimen
inter PP. So-
cietati, &
nouos huius
zui Euange-
licos.

C.

*Floret etiã-
num pietatis
studio, iuxta
ac literarum
cultu.*

CARTVSIA COLONIENSIS. Non est quod miretur quispiam, me etiam Cartusie huic peculiarem assignare titulum. Facit namque hoc & loci celebritas, & vberes qui inde promanarunt literarum fructus, ac librorum fœtus. Quorum plurimi tamen sæpè sine vllò auctoris nomine in lucem (vti erant impensè humiles, nolentes magnificare sibi nomen super terram, sed potius tacitè sperantes, quod eorum nomina scripta forèt in libro vitæ) prodierunt. Adeo vt etiamnum multis in libris eximiè pijs ad calcè conspicere hæc verba liceat: **ORA PRO CARTVSIA COLONIENSI, VNDE HIC LIBER PRODIIT.** Quippè cùm Patres nostri ante annos non vltique adeo multos, proprium intra domesticos parietes prælum, cum reliqua omni rei typographicæ suppellectile habentes, ipsimet huic tam vtili præfuerint negotio, quò possent quàm optimè de Christiana republica mereri, piētissimasque suas rerum diuinarum commentationes omnibus communes facere: scientes ex thesauro inuiso & scientia abscondita nihil utilitatis publico accedere bono. Itaque varia hinc olim impressère deuotionis opuscula, quibus pietatis cultum impensè promouē-

Ecc. 20. 32.

mouerunt. Quin & nonnulla haud contemnendæ eruditionis opera suapte Marte composuerunt; quorum pleraque necdum impressa sunt, quemadmodum constat de commentarijs **VVERNERI ROELEUINCKIJ** in Acta Apostolorum; atque in omnes Diui Pauli Epistolas. Similiter & **HENRICVS DISSENIUS**, vti alibi à nobis commemoratum, varia conscripsit volumina, quorū nihil vnquam in lucem prodijt.

CAETERVM, cùm longè lateq; odoris sui fragrantiam hæc eadem Vbiorum Cartusia dispergeret, tandem factum est, vt etiam exteri literarum suarum monumenta, amoris gratitudinisq; ergo eidem offerrent, dedicarentque. Quemadmodum fecisse constat **D. NICOLAVM ESCHIVM**, amplissimi istius Beginagij Diestensis Cœnobiarcham, virum nimirum & eruditione, & sincera in Deū pietate ornatissimum. Qui cùm sæpè numero ad Cartusiam hanc nostram respirandi causa diuerteret, quatenus sese orando ac meditando subinde recolligeret, opusculum illud **PIORVM EXERCITIORVM** planè aureum, ac verè pium, nostris inscribens Patribus, ad calcem dedicato-riæ suæ ita eisdem alloquitur. *Quandoquidem ita iam in consuetudinem venisse conspici-*

*Prodiit apud
Plantinum
anno 1569.
in 12.*

mus, ut nihil ferè librorum in lucem emittatur, quod non certo alicui Patrono dedicetur: volui & ego vobis, Reuerendi ac religiosi PATRES & FRATRES, quibus maximè hac cōscripsi, hūc meum qualemcumq; laborem dedicatum, & consecratū esse. Tum quod vos sciam huiusmodi pietatis exercitijs delectari, tum vestis mea erga vos obseruantia, ET PRO MAXIMIS IN ME COLLATIS BENEFICIIS, grati animi perpetuū testimonium. Noui CANDOREM vestrum, quod etiam exiguum non contemnatis. Debebam quidem pro vestris in me meritis offerre maiora: sed vos non tam munus oblatum, quàm animi ingentem voluntatem, sat scio, considerabitis. Hæc quidem vti Eichius, sic haud longè ante illum etiam HENRICVS HELMESIVS, Germipolitanus, Franciscanæ familiæ Professor simul ac Concionator celeberrimus, quintum Concionum suarū Tomum Venerabili, multaquæ tum pietate tum eruditione præstanti Viro, P. GERARDO HAMONTANO, Cartusie huiusce nostræ PRIORI olim meritissimo dedicans, hisce mox eum compellat verbis: Cùm ego lucubrati-

* Prodiere in Colonia apud Casparum Gempeaum, an. 1556. in 8.
 nes * quas dā meas, Reuerende Pater, in lucem emittere decreuissem, eoquæ nomine Coloniam adūsissem, vbi scirem typographos esse multos, ad vestrum me Cænobium potissimum conculi; illuc

hospitio vsurus, donec scriptis meis extremam imponerem manum. Euenit id certè aliquoties, multūq; mensibus apud vos demoratus sum. Vbi quid humanitati, quid beneuolentia expertus sim, tum in Paternitate Tua, tum alijs fratribus illic Christo militantibus, illis præcipuè, quos Officiales appellare consueuisti, si scriptis complecti velim, tempus mihi omne deficiet, priusquam pro meritis quidquam explicare queam. Fateor enim haud secus atq; Angelum Domini, imò atq; Christum IESVM me & susceptū & tractatū à vobis esse: ita vt haud immeritū quid à me Colonia editum est, non minus vobis, quàm mihi ipsi adscribi & possit, & debeat. Quandoquidem vestra liberalitate factū est, vt absoluedis illis qua animo institueram, satis esse potuerim. Qui deinde humilitatis ergo demissè de suis istis lucubrationibus lentiès, nostrorum Patrum piè elaborata monumenta, tali dignatur præconio. Equidem Reuerende Pater, in vestri Cænobij Patribus id summoperè prædico, quod non solum meis qualibuscumq; opusculis, quæ ego sanè minimè facio, sed etiam multorū aliorum præclaris certè egregijsq; euulgandis monumentis PLVRIMAM ADHIBVISTIS, ATQVE ETIAMNVM ADHIBETIS OPERAM. Est enim id magna eximiaquæ pietatis argumentum, quo Christiana Reipubl. plurimum commendare velitis. Et post pauca,

Hospitalitas
 Cartusie Col-
 lon: erga al-
 terius fami-
 lia religio-

102.

In illos qui Carusianos otio vacare arbitrantur. pauca: Facitis profecto, ita ut decet Christianam pietatis amantes. Non estis unquam otiosi, adeo ut nec tunc quidem otio vacetis, cum seculi humani amatores vos maxime otiosos arbitrantur. Mihi sane multum profuit inter vos habitasse, & vestra usum esse familiari consuetudine. Recreastis enim spiritum meum, & repletus sum consolatione, videns nimirum SANCTAM CONVERSATIONEM VESTRAM. Hactenus verba Helmesij; quæ ideo hic aliquando prolixius percensere volui, quatenus videam, ne ut Patribus istis prædecessoribus nostris iucundissimum fuit, tantam nobis pietatis virtutisque memoriam literarum suarum monumentis, atque insigni hospitalitatis laude, reliquisse, sic nobis turpissimum sit (absit omen) illud quod ab iisdem accepimus, tueri ac conferuare imitando non posse: maxime cum & bonorum operum gloriosus sit fructus, & qui ad iustitiam eruditus multos, tanquam stelle in perpetuas æternitates, effulsi sint.

Sap. 3. 15.
Dan. 12. 3.

Vixit anno
M. D. LV.

CLAVDIVS MORELLIVS, Cathalaunas, Lutetiæ Parisiorum professor, scripsit anno Domini 1551. cum istic sub Sole aureo, apud Carolam Guiliard prodijissent ALLEGORIÆ simul ac TROPOLOGIÆ in selectiores vtriusque Testamenti locos, è monumentis vnius & triginta Auctorum, à Codefrido Tilmanno, eiusdem

dem quoque Cartusiæ ex professo Monachi, collectæ, ac pulchro ordine dispositæ, Carmen aliquod: quo & Mœcenatem operis, atque opus ipsum verbis hinc commendat.

O quem te memorem vir præstantissime, regni Florentis semper gloria liligeri?
Immortale decus patriæ, velut anchora sacra es
Vindice te nulli fas glomerasse dolos.

Tu mirâ caussas dirimus gravitate forenses,
Nestoremque tuo manat ab ore lepos.

Stemmata si coner gracili celebrare camana,
Pondere sub tanto cymbula nostra gemet.

Lure, tuis igitur tenues volitare per auras
Auspicijs, gestit floridus iste liber.

Abdita qui reagens oracula sacra Tonantis,
Nectar eos latices spirat, & ambrosiam.

Sumptibus ista suis Venerum monumeta Niucillus,
Vulgavit summâ dexterate Patrum.

CONRADVS MERHET de VVida, Herbipolensis Cartusiæ ex professo Monachus, tanta tamque grandia perpulchro caractere diuertis in Domibus scripsit volumina, ut fideam propemodum superet. In vna (sunt verò in pluribus) triginta & amplius in usum chori ac bibliothecæ, propriâ manu solus exaravit, minoribus exceptis: adeo ut hoc nostro ævo vix Monachos decem tale quid in se suscepturos dixerim. De hoc Chronicon quoddam

Fuit hic Am-
thorius de
Essars, Li-
riaci Domi-
nus, & in
Priorio ci-
uili suppra-
fectus Ro-
gus.

dam Cartusie Erphordensis M. S. commemorat, quod fuerit Scriptor celebris, Cantor que doctissimus; & quod tandem, dum quinquaginta & amplius annos laudabiliter admodum in Ordine exegisset, oculorum lumine (haud dubio ex continua illa scriptione) destitutus, obierit in horto Christi propè Noertlingam, anno nimirum redempti Orbis septuagesimo nono, post mille quadringentos. Vtrum verò suapte Marte librorum aliquid (quod tamen verisimile arbitror) elaborauerit, me latet. Quamquam quæ dicta sunt, merito digna eum faciant, qui inter Cartusianæ huius Bibliothecæ Scriptores, locum sortiatur suum.

Supereff. etiam
annum huius
seculi anno
offano.

CORNELIUS GRASIVS, in vrbe Antverpia, Europæ emporio longè celeberrimo, parentibus tam vitæ probitate, quàm opum magnitudine famosis, prognatus, cum ob fidei immutatæ rationem (desciuerant enim tunc ab auitæ religionis constantia nobiles aliquot Belgicæ vrbes) paternis relictis laribus, Coloniam sese contulisset, ibique ad prosequendam mercaturam animum applicasset, tandem diuini numinis adflante spiritu, posthibitis tam splendidæ fortunæ possessionibus, ad longè præstantiorem mercatum mentem cœpit transferre. Similis

nimi-

nimirum isti Euangelico negotiatori, cui Matth. 13. v. 45. bonas quærenti margaritas, vna pretiosissima sese obtulit, quam venditis omnibus sibi compararet. Quæ quidem verba Diuus explicans Bernardus, vel quisquis est auctor a homiliæ istius, in qua a Reperitur ad calcem operam D. Bernardi magis in recentioribus exempl. expresso Euangelicus hic explicatur textus; *quæ nam est, inquit, tam pretiosa margarita, pro qua vniuersa dare debemus, id est nosmetipsos, quia totum dedit, qui se ipsum obtulit, vt possimus eam habere? Nonne religio sancta, pura & immaculata, in qua homo viuit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur confidentius, purgatur citius, pramiatur copiosius? Atque hæc aliæ que secum agitante animo, Coloniensi Cartusie, anno superioris seculi nonagesimo secundo, solempni sese professione deuouit. Vbi & post obitum sympatriotæ sui, P. Zachariæ Lippeloi, cœpit in exornandis rebus gestis Sanctorum, à præfato Lippeloo ex senis P. SVRII Tomis in compendium contractis, per uigilem sanè nauare operam: adeò vt quas ille Diuorum vitas, immatura potius quàm inopinata morte præuentus, ad correctionis limam reuocare non potuit, hic recensuerit, emendauerit, locupletauerit. Quarum quidem iustæ magni-*

magnitudinis tomi quatuor proittat apud Bernardum Gualtheri, Agrippinensem bibliopolam haud incelebrem, vti bona fide, sic & eleganti stilo conscripti. Edidit etiam belgicum quendam Tractatulum de sacrificio Missæ, impressum Colonia, apud Bernardum Gualtheri in 12. Porro idem GRASIVS insigni quoque novorum librorum suppellectili nostram adauxit bibliothecam; aliorum conatus prouocare æmulatione, quo & ipsi suam, in hanc rem tam piam, ac communitotius Conuentus emolumeto fructuosam, liberalitatem exercent.

*Incertum
habeo quan-
do vixerit.*

** Reperitur
in Bibliothe-
ca Cartusie
Luxiana.*

*Vivebat sub
Maximilia-
no 2.
a In appara-
tu suo sacro.*

COSMAS ABECEDARIUS, quem mihi Patres nostri Herbipolenses suggestere, licet hæcenus ne de nomine quidem eum nouerim. Quem tamen referunt carmine edidisse librum, cui titulus, * *planctus triumphi, septem continens coronas*: prodijisse verò Mantuæ in Cisalpina Gallia, in forma octaui. Vtrum verò loci istius (est namque Mantuæ Cartusia non incelebris) professus fuerit, & qua ætate vixerit, haud commemorant.

COSMAS FESTINVS, Laudensis, quæ ciuitas non longè Mediolano distat, pia quædam (vti a Possuinus ait) edidit Poëmata, vixitque Maximiliano II. Imperante. Et fortè hic idem est cum superiore

riore illo COSMA ABECEDARIO; de quo tamen nihil certi queo statuere; quòd nec huius, nec illius vsquam mentionem inuenerim, vnde hoc pro comperto affirmare liceat.

CRVSIANVS natione Florentinus, ex Medico factus est Cartusianus. Quem tamen quia Scriptores alij, TRVSIANVM nominant, idcirco illius mentionem ad litteram T. vbi ex professo de illo agendum, differemus.

D.

DIONYSIVS RICKELIVS, quodam Hasbania vico natus, parentes habuit admodum honestos, secundum seculi fortunam haud infimæ conditionis, quibus auitum genus de *Leuris* indidit cognomen. De cuius doctissimis lucubrationibus rebusque sanctissimè gestis, consule Vitam illius, quam P. Theodoricus Loeherus accuratè cōscripsit. Quin & Dorlandus libro septimo plurima admiratione digna de hoc Beatissimo Patre commemorat: quem & nos ibidem NOTIS nostris ab aliorum defendimus calumnijs. Phrasis quidem illius pro nasutissimi doctissimique huius seculi ratione simplicior humiliorque est, verum nihilominus habet eruditionis plurimum. Quis autem sit tam insipiens, vt contem-

*Claruit circa
ann. Domini
millesimum
trecentesi-
mum.*

*Migravit ad
Dominum,
anno 1471. in
festo D. Grego-
rij Papæ.*

D

nen-

nendum putet arculam ligneam pretiosissimas gemmas continentem? Obsecutus est **DIONYSIVS** suo ævo: qui si in hæc tempora incidisset, Patrumq; monumentis tanto uti numero licuisset, alijsq; politioribus literis, fortassis nemini ille secundum se in omni disciplinarum genere præbuisset. Aderat namque ei ingenium perspicax, aderat memoria ad stuporem usque tenacissima, aderat voluntas proximorum saluti totam se impendere gestiens; atque hisce impellentibus, nescis atque dies dulce habuit transigere stulto legendi, scribendi, orandi, meditandi, contemplandi; & ad id usq; sanctitatis excrevit, ut quæ de ipso verissimè à fide dignis referuntur, penè fidem excedere videantur. Verum enimverò apud rerum spiritualium peritos videntur ista admiranda quidem, sed tamen possibilia, quia omnia possumus in eo qui nos confortat: imò & ipse Spiritus adiuuat infirmitatem nostram. Porro tanta est operum **DIONYSII** moles, ut librorum multitudine longè superauerit **Dium Aurelium AVGVSTINVM**, nullo penitus usus amanuensi. Quippè cum omnia propria conscripserit manu, sicuti eandem etiamnum videre licet ex ingentibus aliquot voluminibus, Ruræmundam hinc (cùm

(cùm alioquin nobis iure typographico debebantur) paucis ante annis aportatis. Quorum quidem euulgandorum insignem reuera nauauit, operam nostræ huius **Cartusæ** alumnus **P. THEODORICVS** **Loeherus**, vir æterna memoria dignus. Qui hocce negotium satis sceleriter auspiciatus, scelerius consummauit, quantumuis frustra alij huic negotio animun calamumque applicassent. Nam **Pater GREGORIVS REISCHIVS**, **Friburgensis** Prior, ac primarius **Rhenanæ** **Provinciæ** **Visitator**, etsi præfens in **Capitulis** aliquot **Generalibus**, necnon apud **industrios** quosdam, ac **percelebres** re **typographicæ** **Antistites**, (**Frobennium** dico ac **Amorbachium**) plurimum in hanc rem laboris impendisset, non quiuit tamen voto potiri suo, atq; hunc tan præclarum animi conceptum (tamen si ac hoc perurgendum **ducatorum** **centen** aliquot **coaceruata** fuissent) ad optatum perducere finem. Cùm interim illo conquiescente, ac de rei conficiendæ difficultate animum abijciente, noster hi **THEODORICVS** (magnarum hic vigor est mentium, ac generosa fortissimi peccoris indoles, sub tanto nimirum grauaminis onere non fatiscere) paucorum decursu annorum rem omnem sceleriss

mè tranſegit, adeo v̄t plurimum debeat
 DIONYSIVS Loeherio; quippè ab illo
 renatus, atque è tenebris in lucem prolatus.
 Et quid quæſo ſuavius, quàm poſſidere
 atrium, quod ipſe ornaueris? geſtare
 arma quæ ipſe confeceris? frui aruo quod
 ipſe colueris? Quæ quidem fœlicitas tibi,
 mi THEODORICE, pro voto contigit,
 vt neminem hunc EXTATICVM DO-
 CTOREM in ſolidum tibi iure meritiffi-
 mo vendicare queas.

PORRÒ ſcripſit DIONYSIVS no-
 ſter, vir extra omnem controuerſiam, ſci-
 entia & pietate admirabilis, de omnium
 caſtigacione ordinum: vt quod concio-
 nando non poterat, calamo ſuppleret. Et
 ne deſidiæ inertiaque argueretur (huius
 namque ſolent plerumq; Cartuſianos ar-
 guere illi, qui vitæ noſtræ penitus ignari
 ſunt) innumeras edidit ſummo labore lu-
 cubrationes, quas hîc in gratiam Lectoris
 libenter recenſebimus.

ELENCHVS OMNIVM LI-
 BRORVM B. PATRIS DIONYSII
 RICKELII, quem ipſemet auctôr
 aliorum rogatu ſuâ conſcripſit
 manu.

A Religioſis alijsque venerandis ami-
 cis frequenter, atque per plures an-
 nos,

nos, ego frater DIONYSIVS Cartuſienſis
 rogatus ſum ſcribere nomina ſeu titulos
 opuſculorum meorum. Diſtuli autè huc-
 uique, reputans apud me ne fortè hoc ip-
 ſum vanitati, non virtuti aſcribatur, præ-
 fertim quum quidam magnorum ſua le-
 gâtur occultaffe opuſcula pro poſſe, quo-
 ad vſque vixerunt in carne. Sed reclama-
 uit ſyntereſis virtus, ſubmurmurans & af-
 firmans: & ſi bonum eſt talia ex humilitate
 celare, melius tamen & fructuoſius eſt,
 ex charitate huiusmodi propalare & cõ-
 municare. Cùm & ſacraſſimus dicat
 princeps Apoltolorum: *Vnufquiſq; ſicut* 1. Pet. 4.
accepit gratiam in alterutrum illam admini-
ſtrantes. In Eccleſiaſtico quoque legitur:
Theſaurus inuiſus & ſapientia abſcondita, qua Eccl. 20.
utilitas in vtriſque? Ad hoc accedit & con-
 fert, quod Michaël dixit Archangelus: *Qui*
multos erudiant ad iuſtitiam, fulgebunt vt Daniel. 12.
ſtella in perpetuis æternitates. Interea ſi ſan-
 quis dicet: iam tot & tanta à ſanctis Ca-
 tholicis viris, illuminatis doctoribus con-
 ſcripta ſunt, vt opus non ſit plura conſcri-
 bere. Verùm ad hoc Ioânes Cancellarius
 Parificenſis reſpondet: *In menſa ſapientie, in* Ioan. Ger.
refectorio militanti Eccleſie, in conuiuio Chri-
ſti, condecet aſtrudè noua fercula exhiberi, di-
uerſaq; alimentæ propoſi; vt cuius internũ pa-
latum vnum pabulum, aut non, aut minus de-
lectat,

lectat, aliud prouocet. Nam iuxta varietatem gustus corporei, inuenitur differentia gustus inter ni: & quosdā vetera, quosdā noua magis oblectant. Hinc inductus, statui prætactæ obtēperare petitioni, potissimè tamen ad hoc, quoniam scio quod multa mihi ascribuntur opuscula, quæ non feci, quæ utiq; tantæ eminentiæ esse queunt, ut tantæ imperitiæ defectuositatēq; homini ipsa inde cēs sit ascribi. Nihilominus quædam illorum talia fortè sunt, ut non mihi duntaxat, sed & ordini sancto scandalum cōsisteret, talia ædita esse à fratre religionis tam sanctæ. Verum quādo ista scribo, ad discernēdum opuscula mea ab alijs, nō reor sufficere titulos seu nomina opusculorum exprimere, nisi & eorundem exordia finesq; tangantur. Siquidem & à diuersis frequenter conscripti sunt libri nominum eorundem, & de eisdem materijs. Istud tamen pro nunc nequeo adimplere, quoniam opuscula ipsa mea pro maxima parte iam alijs sunt concessa, nec exordiorum ac terminorum ipsorum recordor, nisi quod omnia vel penè omnia finiūtur his verbis: *Qui est sup̄ omnia Deus sublimis & benedictus, Amen.* Per articulos quoq; procedo. Ex stilo, item tenore & forma poterunt probabiliter saltem decerni. Insuper ad vitandam prolixitatem ac iactan-

tiaz speciē, potlem multa summam perstringere, ita scribendo. *Super totā Bibliam scripsi, sed quoniam multi hoc ipsum egerunt, & plures super quosdam Bibliæ libros scripserunt, ex illa breui summaria perstringente, expositiunculæ meæ seu commentariola ab aliorum expositiōnibus & commentarijs discerni nō possent, cogor sigillatim exprimere. Quantum itaque occurrit memoriæ. Primò scripsi super librum Psalmorum.*

Quinquagena prima. Proœmium: Dixit 2. Reg. 23. Dauid filius Isai, dixit vir cui cōstitutum est de Christo Dei Iacob egregius psaltes Israel Spiritus domini locutus est per me, & sermo eius per linguam meam.

Quinquagena secunda. Proœ. Testimonium perhibēs Deus Dauid, dixit: Inueni Dauid virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas. Ahor. 13.

Quinquagena tertia. Proœ. Dedit Dauid confessionem sancto & excelso, & de omni corde suo laudauit Deum, qui fecit illum. Eccles. 47.

¶ Et librum illum psalmorum, quantum desuper datum est, literaliter, allegoricè, tropologicè, & anagogicè exposui, quantum textus ipse permittit.

Super septē Psalmos Pœnitentiales. Proœ. Tren. 3. Scrutemur vias nostras, & queramus,

& reuertamur ad Dominum. Leuemus corda nostra cum manibus ad Dominum in cœlos. Nos iniquè egimus & ad iram prouocauimus Deum.

Eccles. 49. *Super Isaiam.* Proœ. Isaias Propheta magnus & fidelis in conspectu Dei, spiritu magno vidit vltima, & consolatus est lugentes vsque in sempiternum.

¶ Hunc librum sicut & cæteras veteris Testam. scripturas, literaliter spiritualiterque exposui.

Eccles. 45. *Super Genesim.* Proœ. Dilectus Deo & hominibus Moyfes, dedit illi dominus legem vitæ & disciplinæ, docere Iacob testamentum & iudicia sua Israel.

Prou 8. *Super Exodum.* Proœ. Iusti sunt omnes sermones mei, & non est in eis prauū quid neque peruerfum.

Prouer. 3. *Super Leuiticum.* Proœ. Honora Dominum de tua substantia, & de primitijs frugum tuarum, & implebuntur horrea tua futuritate, & vino torcularia tua redundabunt.

Esai. 40. *Super librum Numeror.* Proœ. Qui educit in numero militiam eorum, & omnes ex nomine vocat.

Prouer. 7. *Super Deuteronom.* Proœ. Serua mandata & legem quasi pupillam oculi tui, liga eam in digitis tuis, & in tabulis cordis tui liga eam.

Super

Super librum Iosue. Proœ. Fortis in bello Iesus Naue, successor Moyfi in Prophetis, qui fuit magnus secūdum nomen, maximus in salutem electorum Dei, expugnare insurgentes hostes, vt consequeretur hæreditatem Israel. *Eccles. 46.*

Super librum Iudicum. Proœ. Iudices singuli suo nomine, quorum non est corruptum cor, qui non auersi sunt à Domino, vt sit memoria illorum in benedictione. *Eccles. 46.*

Super librum Ruth. Articulus, i. Teste S. Hieronymo, &c.

Super quatuor libros Regum. Proœ. Reges ex te egredientur. *Gene. 17.*

Super libros Paralipom. Proœ. Deus fecit ex vno homine.

Super Esdram. Proœ. Lex veritatis fuit in ore eius.

Super Neemiam. Proœ. Neemias in memoria multi temporis, qui erexit nobis muros euersos, & stare fecit portas & sedes, & erexit domus nostras. *Eccles. 49.*

Super Tobiam. Proœ. Qui pronus est ad misericordiam, benedicetur: de panibus enim suis dedit pauperi. *Prouer. 2.*

Super Iudith. Proœ. Hæc vocabitur virago. *Genef. 2.*

Super Hester. Proœ. Sicut Sol oriens in mūdo in altissimis Dei, sic & mulieris bonæ species in ornamentum domus suæ. *Eccles. 26.*

D S

Super

Prou. 3. *Super Iob.* Proce. Disciplinam Domini fili mi ne abijcias, & ne deficias cum ab eo corripieris, quem enim diligit Dominus corripit, & quasi pater in filio complacet sibi.

Super Psalterium. vt suprà.

3. Reg. 3. *Super librum Proverbiorum.* Proce. Dixit Dominus Solomoni, quoniam postulasti sapientiam, ecce dedi tibi cor sapiens atque intelligens in tantum, vt nullus ante te similis tibi fuerit, nec post te surrecturus sit.

Prou. 1. *Super Ecclesiasten.* Proce. Quemadmodum Solomon tria sortitus sit nomina, & iuxta illorum trium nominum interpretationem tria ediderit volumina, ad tres hominum status spectantia, introductum est suprà.

Esaiæ 6. *Supra Cantica Canticorum.* Proce. Gaudebit Sponsus super Sponsam.

Luc. 4. *Super Ecclesiasticum.* Proce. Mirabantur omnes in verbis gratiæ quæ procedebant de ore eius.

Super Isaiam. vt suprà.

2. Mach. 15. *Super Hieremiam.* Proce. Hic est fratrum amator & populi Israël, hic est qui multum orat pro populo & vniuersa sancta ciuitate, Hieremias Propheta Dei, vir ætate & gloria mirabilis, & habitudine magni decoris.

Super

Super Threnos. Proce. Videns IESVS ciuitatem fleuit super eam. *Luc. 9.*

Super Baruch. Proce. Dixit Baruch ad principes Iudeæ, Ex ore suo loquebatur Hieremias quasi legens omnes sermones istos & ego scribebam in volumine atramento. *Hiere. 36.*

Super Ezechielem. Proce. Sapientia per nationes in animas sanctas se trãfert, amicos Dei & prophetas constituit. *Sapient. 6.*

Super Danielelem. Proce. Non faciet Dominus verbum, nisi reuelauerit secretum suum ad seruos suos prophetas. *Amos 3.*

Super duodecim Prophetas minores. Proce. Sapientiã omnium antiquorum exquiret sapiens, & in Prophetis vocabit. *Eccles. 39.*

Super libros Machabaorum. Proce. Iuda te laudabunt fratres tui, manus tuæ in ceruicibus inimicorum tuorũ. Catulus leonis Iuda. *Gene. 49.*

In omnes libros Novi Testamenti.

Super Mattheum. Proce. Quasi stella matutina in medio nebulæ, & quasi luna plena, & quasi sol resurgens, sic iste effulsit in domo Dei. *Eccles. 50.*

Super Marcum. Proce. Multitudo sapientum sanitas est orbis terrarum. *Sapient. 50.*

Super Lucam. Proce. Doctrinam quasi ante lucanum illumino omnibus, & enar-

enar-

enarrabo illam vsque in longinquum, & illuminabo omnes sperantes in Domino, & relinquam illam quærentibus sapientiam.

Eccles. 24.

Super Ioannem. Proce. Ego sicut aquæ ductus exiui à paradiso, & fluuius meus propinquauit ad mare, quoniam doctrina quasi antelucanum illumino omnibus.

Prover. 8.

Super omnes Dini Pauli Apostoli epistolas. Proce. Audite me, quoniam de rebus magnis locuturus sum, & aperiētur labia mea vt recta prædicent. Iusti sunt omnes sermones mei.

Prover. 3.

Monopanton, id est, vnum ex omnibus Epistolis B. Pauli ad materias contractum. Proce. Reuerendissimo in Christo patri.

Cantic. 3.

Super Actus Apostolorum. Proce. Beatus homo qui inuenit sapientiam, & qui affluit prudentia.

Super septem epistolas Canonicas. Proce. Comedite amici & bibite, & inebriamini charissimi.

Isai. 42.

Super Apocalypsim. Proce. Ecce puer meus electus quem elegi, dilectus meus, in quo bene placuit animæ meæ, ponam spiritum meum super eum, & iudicium gentibus nunciabit.

Epitome, siue nobiliores sententia totius Bibliæ. Proce. Tota sacræ Bibliæ scriptura distin-

distinguitur in duo Testamenta, Vetus videlicet & Nouum.

Hæc super Bibliam.

¶ *TITVLI OPERVM DOCTRINALIUM & de diuinis.*

In libros B. Dionysij Ariopagytæ.

Super Angelicam seu cælestem hierarchiam. Proce. Accessistis ad montem Sion & ciuitatem Dei viuētis Hierusalem cælestem, & multorum militum Angelorum frequentiam. Hebr. 12.

Super Ecclesiasticam Hierarchiam. Proce. Talem habemus pontificem, qui constitit in dextera sedis magnitudinis in cœlis, sanctorum minister & tabernaculi veri, quod fixit Deus & non homo. Hebr. 8.

Super libros de Diuinis nominibus. Proce. Quis ascendit in cœlum atque descendit? quis colligauit aquas quasi in vestimento? quis suscitauit oēs terminos terræ? quod nomen est eius? & quod nomen filij eius si nosti? Prover. 30.

Super mysticam Theologiam. Proce. Dominus dixit vt habitaret in caligine. 2. Paral. 1.

Super vndecim Epistolas Dionysij. Proce. Videte quoniam non solum mihi laboraui, sed omnibus exquirentibus veritatem. Eccle. 2.

In quatuor libros Sententiarum.

Super quatuor libros Sententiarum, scripta doctorum scholasticorum famatissimorum reduxi in vnum, videlicet Alexandri de Halis, Sancti Thomæ, Alberti magni, Bonauenturæ, Egidij de Roma, Petri de Tarentasia, Richardi de mediâ villa, Guilhelmi Parisiësis, Domini Guilhelmi Antisiodorensis, Henrici de Gandauo, Vlrici, Scoti, & Hanibalis.

Super primum librum Sententiarum. Proce. *Eccles. 43.* Sapientiam omnium antiquorum exquireret sapiens.

Super secundum librum Sententiarum. Proce. *Iob. 12.* Quis ignorat quod manus Domini fecit hæc omnia? in cuius manu est anima omnis viuentis, & spiritus vniuersæ carnis.

Super tertium librum Sententiarum. Proce. *Daniel. 9.* Dixit Gabriel ad Danielelem: Septuaginta hebdomades abbreviatæ sunt super populum tuum vt deleatur iniquitas, & adducatur iustitia sempiterna, & impleatur visio, & prophetia, & vngatur Sanctus Sanctorum, & occidetur Christus.

Super quartum librum Sententiarum. Proce. Sanabo contritiones eorum, diligam eos spontaneæ: quia auersus est furor meus ab eis.

Ente-

Enterione, id est, medulla operum S. Thomæ.

Exhelcosis, id est, *excerptum prima partis summa.* Proce. Neminem diligit Deus, nisi *Sapient. 7.* qui cum sapientia inhabitat.

Exhelcosis prima partis secunda. Proce. *Au- Eccles. 3.* ris bona audiet cum omni concupiscentia sapientiam.

Exhelcosis secunda partis secunda. Proce. Omnis gloria eius filiæ regis ab intus in *Psal. 44.* fimbrijs aureis, circumamicta varietatibus.

Exhelcosis tertia partis. Proce. *Beatus Prover. 3.* homo qui inuenit sapientiam, & qui affluit prudentia.

Supplementum summa exscripto eiusdem S. Thomæ super Quartum Sententiarum. Proce. Vani sunt omnes homines, quibus non *Sapient. 13.* subest scientia Dei.

Exhelcosis ex summa D. Guilhelmi Antisiodorensis. Proce. Sicut vera dilectio diligitur Deus super omnia. *Matth. 22.*

Super Boëtium de consolatione Philosophiæ altera alter & mysticè. Proce. Homo sanctus *Eccles. 27.* in sapientia manet sicut Sol, stultus mutatur vt luna.

Enarratio hymnorum præsertim veterum. Proce. Implemini Spiritu sancto, loquentes vobismetipsis in *Ephes. 5.* Psalmis & hymnis & canti-

canticis spiritualibus, cantantes & psallentes in cordibus vestris, Domino gratias agentes pro omnibus.

Expositio librorū Ioannis Climachi. Proœ. *Gen. 28.* Vidit Iacob in somnis scalam stantem super terram, & cacumen illius tangens cœlum, Angelos quoque Dei ascendentes & descendentes per eam, & Dominum in nixum scalæ, dicentem sibi: Ego sum Deus.

*Translatio librorum Ioan. Cassiani ad sty-
lum facillimum.* Proœ. Declaratio sermonum tuorum illuminat, & intellectū dat paruulis.

De exemplis & documentis authenticis. Proœ. Sapientiam sanctorum narrant populi, & laudem eorum nuntiat Ecclesia. *Sapient. 3.*

De ente & essentia. Proœ. Quemadmodum Aristoteles proficitur, Rerum aliquarum sunt vniuersales, aliquæ particulares. *Aristot. 1. perib.*

De scientia vniuersalium. Proœ. Desiderabilius est de sublimibus, imo de vno alto ente pauculum scire, quam de declinibus multam habere agnitionem. *Aristot. in 2. celi.*

Compendium Philosophicum, seu elementatio Philosophica. Proœ. Præciosior est sapientia cunctis opibus: & omnia quæ desiderantur, huic non valent comparari. *Pro. 3.*

*Compendium Theologicum, seu elementatio
Theol.*

Theologica. Proœ. Comparete vobis sapientiam sine argento, & collum vestrum subijcite iugo eius. *Ecclef. vii.*

De lumine Christiana Theoria, lib. 2. Proœ. Omnis processio secundorum à primo, & conuersio eorundem per similitudinem efficitur vtrorumq;. Hos duos libros præclarissimos, nuper in exordio secūdi Tomi minorum operum Dionysij, dedimus in lucem: tametsi Articulo 52. offenderimus inutile exemplar. Si cuiquam integrū occurrerit, in gratiam piorum proferat in lucem. Quod & de libris de diuina essentia, perditis petitur.

Dialogion de fide Catholica contra gentiles, continens octo libros partiales. Proœ. Magna & mirabilia sunt opera tua Domine Deus omnipotens, iustæ & veræ sunt omnes viæ tuæ rex Sanctorum. Quis non timebit te & magnificabit nomen tuū, quoniam tu solus pius es. Tu enim Domine creasti omnia, & propter voluntatē tuam creata sunt. Tu solus omnium dominaris, & in ditione tua cuncta sunt posita, quoniam tu solus æternus es. *Apo. 15.*

Contra perfidiam Machometi, & contra multa dicta Sarracenorum libri quatuor. Regi magno ac præpotenti Imperatori Sarracenorum, omnibus legis Machometi

E doctō

doctoribus atque cultoribus quidam religiosus, &c.

Dialogus disputationis inter Christianum & Sarracenum de lege Christi, & contra perfidiam impijssimi Machameti. Proce. Sic Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam.

Epistola ad principes Catholicos paranatica, de instituendo bello aduersus Turcã. Proce. Vniuersis principibus Christianis, &c.

Contra artes Magicas & errores VValdensium. Proce. Caue ne imitari velis abominaciones illarum gentium, nec inueniatur in te qui lultret filium suum aut filiam duccens per ignem, aut qui ariolos sciscitetur, & obseruet somnia atque auguria, ne sit maleficus nec incantator, neque phitones cõsulat, nec diuinos, & quærat à mortuis veritatem: Omnia enim hæc abominatur Dominus.

Contra Superstitiones. Proce. Dominum Deum tuum timebis, & illi soli serues.

De natura aterni & veri Dei. Proce. Scimus quoniam filius Dei venit, & dedit nobis sensum, vt cognoscamus verum Deum. Ipse enim vnigenitus Dei patris in hoc natus est, & ad hoc venit in mundum, vt testimonium perhibeat veritati.

De diuina essentia. Nondú est inuentum.

De ve-

De venustate mundi & pulchritudine Dei. Proce. Vnus est altissimus creator omnium, Eccles. 1. omnipotens rex metuendus nimis, sedens super thronum, dominans Deus.

Creaturarum in ordinem ad Deum consideratio Theologica. Proce. Delectasti me Domine in factura tua, & in operibus manuum tuarum exultabo.

De distantia perfectionis diuina & humana. Proce. Estote perfecti sicut & pater Matth. 5. vester cœlestis perfectus est.

De munificentia & beneficijs Dei. Proce. Psalm 91. Anima mea desiderauit te in nocte, ô vnigenite Patris æterni, sed & Spiritus meus Esai. 29. in præcordijs meis sitiuit in te.

De laudibus superlaudabilis Dei. Proce. O Deus præstantissime, tu bonus naturaliter dominator altissime.

Laudes Dei deuotissima. Proce. Tu Domine Deus noster naturaliter bonus es.

De donis Spiritus Sancti, lib. 4. Proce. Quis Sapien. 9a. hominum poterit scire consilium Dei? aut quis poterit cogitare quid velit Deus? nisi tu dederis sapientiam, & miseris spiritum tuum de cœlis.

Hora de Sanctissima Trinitate. Proce. Adsit nobis semper immensa tua clementia Deus omnipotens Trinitas adoranda.

Hora deuotissima de Passione Domini nostri

E 2 I R S V

Pſalm. 69. IESV *Christi*. Proce. Deus in adiutorium meum intende.

Meditationes ſue de modo recordationis dominica Paſſionis. Huc librum aliqui eundem afferunt iam olim euulgatum ſub titulo, *De vita & beneficijs ſaluatoris*, cuius orationes habent plerunq; exordia: *Benedico & gratias ago tibi Domine.* Proce. autem eſt. Si deſideras perfectè mundari à vitijs, ſi nobiliter ditari in virtutibus, ſi altiffimè illuminari in ſcripturis, ſi glorioſè triumphare de inimicis, ſi copioſè conſolari in aduerſis, ſi deuotè conuerſari in terris, ſi frequenter compungi in cubilibus, ſi dulciter flere in orationibus, ſi frequenter accendi in meditationibus, ſi perſeuerare in bonis actibus, ſi repleri ſpiritualibus gaudijs, ſi rapi in exceſſu mètis, ſi diuerſis trui ſecretis, ſi feliciter mori in extremis, ſi perenniter regnare in cælis, exerce te in vita, & in paſſione IESV *Christi* filij Dei.

Rom. 5. *Expoſitio Dominica paſſionis ſecundùm quatuor Euangelistas.* Proce. Reconciliati ſumus Deo per mortem filij eius.

Pſalm. 110. *Expoſitio Miſſæ.* Proce. Memoriam fecit mirabilium ſuorum miſericors & miſerator Dominus, eſcam dedit timentibus ſe.

Dialogus de celebratione & ſacramento Altaris.

taris. Proce. Quicumque manducauerit panem hunc, & biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis & ſanguinis Domini.

Tractatus de ſacra Communione frequentanda. Proce. Qui præeſt, in ſolicitudine præſit.

Sermones ſex de venerabili Sacramento. Proce. Caro mea vere eſt cibus. *Ioan. 6.*

De laudibus Beatiff. virginis MARIÆ, lib. 4. Proce. Quæ eſt iſta quæ progreditur quaſi aurora conſurgens, pulchra vt luna, electa vt Sol, &c.

De præconijs & dignitate eiufdem libr. 4. Proce. Inimicitias ponam inter te & mulierem, ipſa conteret caput tuum, & tu inſidiaberis calcaneo eius. *Genef. 30.*

De mutua cognitione in patria. Proce. Patet gloria dat vobis ſpiritum ſapientiæ in agnitione eius. *Ephes. 4.*

De ſanctorum reliquiarumq; veneratione, & modo agendi Proceſſiones. Proce. Zelus domus tuæ comedit me.

¶ *Tituli operum quibus formatur ſtatus hominum.*

De cauſa diuerſitatis euentuum.

De deformatione & reformatione Eccleſiæ. Nondum inuentum.

De auctoritate & officio Summi Pontificis.

Luc. 10.

Proce. Confitebor tibi pater Domine cęli & terrę, quia abscondisti hæc à sapientibus & prudētibus, & reuelasti paruulis.

Eccles. 4.

De potestate & iurisdictione Summi Pontificis. Proce. Pro iustitia agonizare pro anima tua, & vsque ad mortem certa pro iustitia, & Deus expugnabit pro te.

Eccles. vii.

De auctoritate generalium Conciliorum. Proce. Verba sapientum quasi stimuli, & quasi clauis in altum defixi, quę per magistrorum conciliū data sunt à pastore vno, his amplius fili mi ne requiras.

1 Cor. 20.

De vita & regimine Pręfulum. Proce. Attendite vobis & vniuerso gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo,

Sapient. 6.

De officio, vita, & regimine Archidiaconorum. Proce. Iudicium durissimum in his qui pręsunt, fiet.

De regimine Pręlatorū. Nondum inuentum.

De officio Legati. Nondum inuentum.

De vita & statu Canonicorum, Sacerdotum & ministrorum Ecclesia. Proce. Maledictus homo qui facit opus Dei negligenter.

Hierem. 48.

Dialogus siue colloquium inter Patronum & Canonicum. Proce. Quoniam me peccatorem grauem intueor, quid mirum si per meip-

meipsum Deum iudicem iustum accedere verear.

De vita & regimine Curatorum. Proce. Sacerdotes Sancti erunt Deo suo, & non polluent nomen eius, incęsum enim Domini & panes Dei sui offerunt, ideo Sancti erunt. Lenit. 21.
Ephes. 4.

De honesta conuersatione Clericorum. Nondum inuentum.

De doctrina Scholasticorum. Proce. Quemadmodum Aristoteles in libro ait Politicorum. Sicut omnium animalium optimum extat homo, si scientijs atq; virtutibus decoretur, sic inter animantia vniuersa vilissimum prauissimumque consistit, si rationis gubernaculo derelicto, per vitiorum deuia gradlatur, ignorantię tenebris se inuoluens.

De vita Nobilium. Proce. Quicumque glorificauerit me glorificabo eum, qui autę contemnunt me erunt ignobiles. 1. Reg. 2.

De regimine Principum, lib. 3. Proce. Audite Reges & Duces, & intelligite Principes, discite iuuenes finium terrę, diligite lumen sapientię omnes qui pręestis populis. Si delectamini in sedibus & in sceptris, diligite sapiētiam, vt in perpetuum regnetis. Sapient. 6.

Dialogus inter Christum & Principē. Nondum inuentum.

Dialogus inter Christum, & principissam.
Psal. 12. Proce. Illumina Domine Deus meus oculos meos, ne vnquã obdormiam in mortem.

2. Tim. 2. *De vita militari.* Proce. Labora sicut bonus miles Christi,

Leuit. 13. *De vita mercatorum, & iusto pretio rerum.* Proce. Nolite facere iniquum in iudicio, & pondere, in mensura, in regula, nec decipiat vnusquisq; proximum suum.

Eccles. 10. *De regimine Politia.* Proce. Secundum iudicem populi, sic & ministri eius. Qualis est rector ciuitatis, tales sunt inhabitantes in ea.

Genes. 2. *De laudabili vita Coniugatorum.* Proce. Dixit Dominus Deus: non est bonum hominem esse solum, faciamus ergo illi adiutorium simile sibi.

1. Cor. 7. *De laudabili vita Virginum.* Proce. Virgo cogitat quæ Domini sunt, vt sit sancta corpore & spiritu.

Genes. 18. *Inter Iesum & senem Dialogum.* Proce. Ne indigneris Domine IESV, si loquar ad te Dominum Deum meum, quum sim puluis & ciuis.

Marc. 10. *Inter Iesum & puerum Dialogus.* Proce. Complexens IESVS paruulos, imposuit manus super illos & benedixit eos.

De vita & exemplis antiquorum Patrum.
 Nondum inuentum.

De pre-

De precomio, siue laude Ordinis Cartusien-
sis. Proce. Qui autem sunt Christi, carnem, Galat. 5. suam crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs.

Enarratio in tertiam regulam S. Francisci.
 Proce. Quicumq; hanc regulam secuti fuerint, pax super illos, & misericordia super Israel Dei. Galat. 6.

De reformatione Claustraliũ. Proce. Omnia honestè, & secundum ordinem fiant in vobis. 1. Cor. 14.

De reformatione Monialium. Proce. Vox sponsi: Aperi mihi foror mea Sponsa. Cant. 2.

De vita Solitariorum. Proce. Sedebit foliarius & tacebit, quia leuabit se super se. Tren. 3.

De vita & sine solitarij. Proce. Super quem requiescet Spiritus meus, ait Deus benedictus, nisi super humilem & quietum, & tenentem sermones meos. Esai. 66.

De laude & precomio solitaria vita. Proce. Dixit Iesus discipulis: Venite seorsum in desertum locum, & requiescite pusillum. Marc. 6.

De vita Inclusarum. Proce. Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine. Psalm. 30.

¶ *Tituli eorum operum, quæ præmissos status in felicem dirigunt finem.*

Sermonum opus primum de tempore, cum enarrationibus Euangeliorum & Epistolarum

E 5 domi-

Malach. 2. *dominicalium ad seculares.* Proœ. Labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem de ore eius requirent, quia angelus Domini exercituum est.

Eccles. 4. *Secundum opus ad eosdem, eodem modo de Sanctis.* Proœ. Laudemus viros gloriosos & patres nostros.

Hebr. 3. *Sermonum opus tertium de tempore ad religiosos.* Proœ. Fratres sancti vocationis cœlestis participes, considerate Apostolum & Pontificem confessionis vestrę Iesum.

Iacob. 1. *Quartum opus sermonum ad religiosos de Sanctis.* Proœ. Religio munda & immaculata apud Deum & Patrem hæc est, immaculatum se custodire ab hoc seculo.

Matth. 7. *Summa de vitijs & virtutibus, siue illuminationis salutaris scientia.* Proœ. Qui cœverti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, saluabit animam eius à morte, & operit multitudinem peccatorum.

2. Cor. 5. *Contra pluralitatem Beneficiorum.* Proœ. Lata est porta & spaciofa via quæ ducit ad perditionem, & multi sunt qui intrât per eam. Quâ angusta porta & arcta via quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam.

Matth. 18. *Contra Simoniam, lib. 1.* Proœ. Gratis accepistis, gratis date.

Affig. 8. *Contra Simoniam, lib. 2.* Proœ. Pecunia tua

tecum sit in perditione, existimasti enim donum Dei pecunia possideri.

Contra Auaritiam. Proœ. Venerabili ac deuotæ personæ.

Contra Ambitionem. Proœ. Reges gentium dominantur eorum, & qui potestatem habent super eos, benefici vocantur. Vos autem nõ sic, sed qui maior est in vobis, fiat sicut iunior, & qui præcessor est, sicut miniiter.

Contra vitium proprietatis Monachorum. Proœ. Primo videndum quid dicatur peculium.

Contra detestabilem cordis inordinationem in diuinis laudibus, alias inscriptus laus Cartusiana. Proœ. Muscæ morientes perdunt suauitatem vnguenti.

De modo deuotè psallendi. Proœ. In omni opere David dedit confessionem Deo excelsæ & sancto in verbo gloriæ, & de omni corde suo laudauit Deum, & dilexit Dominum qui fecit illum.

De modo & ordine iudicandi & corripiendi. Proœ. Quæstionem mihi proposuistis.

De actu Visitationis. Nondū inuentum.

De grauitate ac enormitate peccati. Proœ. Deus solus est, & cognitionem eius nemo auertere potest, idcirco à facie eius turbatus sum, & cõsideras eũ, timore sollicitor.

Dialogus de conuersione peccatorū. Proce.
Osee 14. Conuertere ad Dominum Deum, quoniam corruisti in iniquitate tua.

De archa uia salutis, & contemptu mundi.
Mich. 16. Proce. Indicabo tibi o homo quid sit bonum, aut quid requirat Dominus à te, utique facere iudicium & iustitiam, & sollicitum ambulare cum Deo.

Speculum amatorum mundi. Proce. Videte quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.

Institutio siue exhortatorium nouitiorum.
Luce 9. Proce. Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei.

De uotis & professione Religiosorum. Proce.
1. Cor. 13. Excellentiorẽ viam uobis demonstro. Si linguis hominũ loquar & angelorum, charitatem autem nõ habeam, factus sum uelut æs sonans, & cymbalum tinniens.

De fructuosa temporis deductione. Proce.
Psal. 18. Seruauĩ mandata tua, & testimonia tua, quia omnes uia meæ in conspectu tuo.

De triplici uia. Nondum inuentum.

De uia Purgatiua. Proce. Volens purgari de peccatis, gratiam & indulgentiam consequi salutarem, in scripturis illuminari, & tandem totus Christo inardescere.

De uia purgatiua Exercitium. Proce. Sicut di-

ut dicit Apostolus: Stultum fecit Deus sapientiã huius mundi, mundus enim stultam reputat scientiam Dei.

De mortificatione uiuifica & reformatione interna. Proce. Pro omnibus mortuus est *1. Cor. 5.* Christus, ut qui uiuunt, iam non sibi uiuant, sed ei qui pro ipsis mortuus est.

De fonte lucis & semitis uita. Proce. Quis *Osee 14.* sapiens ac intelliget ista? intelligens & sciens hæc? quia rectæ uia Domini, & iusti ambulabunt in eis, præuaricatores uero corruent in eis.

De remedijs tentationum. Proce. Militia *Iob. 7.* est uita hominis super terram.

De discretionẽ Spirituum. Nondum inuentum.

De passionibus Anima. Proce. Primus homo de terra terrenus: secundus homo de cælo cœlestis. Igitur sicut portauimus imaginẽ terreni, portemus & imaginem cœlestis.

De puritate & felicitate Anima. Proce. *Matth. 5.* Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum uidebunt.

Cordialis siue Pracordiale. Proce. Quid *Prov. 31.* dilecte mi? quid dilecte cordis mei? quid est amantissime frater? Ne dederis cor tuum uanitati, neque dispergas animã tuam in multis.

De custodia Cordis, & profectu spirituali.
 Proce.

- Zuclef. 26.* Proce. Gratia super gratiam mulier sancta, pudorata & tacita.
- Rom. 15.* De gaudio Spirituali. Proce. Deus spei repleat nos omni pace & gaudio in credendo, vt abundemus in spe & virtute Spiritus sancti.
- Rom. vii.* De pace interna. Proce. Deus patientiæ & solatij det nobis id ipsum sapere in alterutrum secundum Iesum Christum, vt vananimes vno ore, honorificemus Deum & patrem Domini nostri Iesu Christi.
- De eleuatione mentis in Deum. Nondum inuentum.
- Luce 18.* De Oratione. Proce. Oportet semper orare & non deficere.
- Iob. 20.* De Meditatione. Proce. Cogitationes meæ variæ succedunt sibi, & mens in diuersum rapitur.
- Sapient. 8.* De Contemplatione. Proce. Sapientiam amari & exquisiui à iuuetute mea, & quesui Sponsam eam mihi assumere, & amator factus sum formæ illius.
- Act. 2.* Sonus epulantis. Proce. Omnes qui credebant erant pariter, & habebant omnia communia. Possessiones & substantias vendebant, & diuidebant illa omnibus, prout cuique opus erat.
- Deut. 4.* Inflammatorium diuini amoris. Proce. Quid dominus Deus tu^s requirit à te, nisi vt diligas eum in toto corde tuo, & in tota anima

anima tua, & omnibus viribus, & ambules in omnibus vijs ipsius?

Dialogus de charitatis profectu. Nondum est inuentum.

Dialogus de perfectione charitatis. Nondum inuentum.

De regulis vite Christianorum. Proce. Qui dicit se in Christo mapere, debet sicut Christus ambulauit, & ipse ambulare. Nondum est inuentum.

De particulari iudicio & obitu singulorum. Proce. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisq; propria corporis, prout gessit, siue bonum siue malum.

De quatuor hominis nouissimis. Proce. Gens absque consilio est & sine prudentia, vtinam saperent & intelligerent, ac nouissima prouiderent.

Collationes duæ pro Capitulo generali Ordinis Cartusienf.

Collatio missa Capituli generalis fratrum Minorum de Observantia.

Epistola ad vniuersos Principes Christianos.

Epistola multa ad Car. Nico. de Cusa Leg.

Epistol. ad Episc. Leodiens. Ioan. de Hynsberg.

Epistol. ad Episc. Leodiens. Ludouicum de Bourbon.

Epist.

*Epist. ad Episc. Monasteriens. Ducem Ba-
uaria.*

*Epist. ad Episc. Traiectens. David de Bur-
gundia.*

Epistola ad Principes Geldria.

*Epistola de cursu ad S. Michaëlem. Proœ:
De super illustrari.*

Epistola contra desperationem.

*Epistola pro quodã tribulato. Proœ. Chã-
rissime Pater, vestræ afflictioni, multum
condoleo, tamen si informationem acci-
pere vultis, in promptu est medicina.*

Epistola Consolatoria ad quãdam Viduam:

*Epistola ad Arnoldum Campion. Aduocatũ
& Iuris Doctorem, qua respondet quibusdam
satis arduis questionibus.*

*Elegia de Iudicio mortis, & varijs casibus
eius. Proœ. Lex metuenda premit, mor-
talibus omnibus vna.*

*Et varia item alia Carminum genera:
Sermones, Collationes, Epistola & solutiones
dubiorum sine numero.*

*Apocalypsis siue reuelationes sibi à Domino
Deo facta.*

Finis Elenchi.

D. DIO-

*D. DIONYSII CARTVSIA-
ni protestatio ad superiorem suum, quo
motiuo sua in vtrunque testamen-
tum conscripserit commenta-
ria, operaquæ reli-
qua.*

EGO frater DIONYSIVS toto cor-
de profiteor, quod sacram Scriptu-
ram exponere, paruitatem meam omni-
nò transcendere, tam quantum ad scientiam
& rationem professionis (quia Monachus
sum, cuius est lugere & illuminari, potius
quam docere vel illuminare) quam ratio-
ne vitæ meæ, intantum imperfectæ & mi-
seræ: sed in bonitate & gratia Spiritus
sancti, qui abiecta & contemptibilia, & ea
quæ non sunt, infirma quoque & itulta
mundi eligere consuevit, confidens, huc-
usque exercitium istud cõtinuavi, & quã-
tum in me est, paratus sum prosequi, dũ-
modo sapientiæ vestræ iudicio placitum
fuerit. Deprecor autem bonitatem Spiri-
tus sancti, vt in id quod est magis ad glo-
riam suam, & meum & aliorũ profectum,
mentem vestram inclinare dignetur. Pre-
terea fateor, quod quantum meipsum pro
viribus examinando reprehendere queo,
non sum mihi conscius, quod ex aliqua

F

vani-